Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 208. — ŠTEV 208. — NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 4, 1926. — SOBOTA, 4. SEPTEMBRA 1926. — VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

ŠKOFJE KRITIZIRAJO CALLESOVO IZJAVO

— Program mehiškega predsednika Callesa diši po boljševizmu, — pravijo mehiški škofje. — Njegove ukrepe smatrajo nepostavninm.—Očitajo mu brutalnosti. — Episkopat skuša najti kongresnike, ki bi se zavzeli za peticijo.

MEXICO CITY, Mehika, 3. septembra. — Mehiški episkopat je izdal po sestanku v palači nadškofa ugotovilo, v katerem zavrača trditve predsednika Callesa, vsebovane v njegovi poslanici ob priliki otvorjenja mehiškega kongresa.

Episkopat ugotavlja, da so gotove fraze v sporočilu Callesa, v katerih obeta popolno izpremembo v življenju in postavnem režimu mehiškega naroda, pobarvane z boljševizmom.

Škofje dvigajo obdolžbo, da je bil izgon inozemskih duhovnikov iz Mehike direktno kršenje postave.

Glede obdolžitev predsednika, da je duhovništvo uporno, pravi ugotovilo škofov, da je dolžnost oblasti najti dokaze ter dvigniti obdolžbe. Generalni pravdnik pa je ugotovil, da niso duhovniki krivi upora.

MEXICO CITY, Mehika, 3. septembra. — Mehiški trgovski svet, ki je postal že skrajno nestrpen, se boji sprejema nove delavske postave, ki bi po mnenju industrijalnih in trgovskih voditeljev zelo ovirala trgovino in industrijo dežele.

Novo zasedanje kongresa, ki se je ravnokar pričelo in ki bo trajalo do konca decembra, bo zopet razpravljalo o delavski predlogi.

Odredba, katero zahteva organizirano delo in ki ugaja tudi vladi, zahteva od delodajalcev, da dele dobičke z delavci.

Nekateri izdelovalci in trgovci, tako inozemski kot mehiški, so izjavili, da bi bile določbe postave tako breme za njih naprave, da bi jih morali zapreti.

Vlada Združenih držav je bila v preteklem letu oficijelno obveščena, da bi bila odredba bolj škodljiva ameriškim trgovskim interesom v mehiki kot postave, tikajoče se zemljišč in petroleja.

Delavski voditelji pa zanikujejo, da bi bila predlagana postava krivično in neznosno breme za industrijalce. Pravijo, da ni nič drugega kot prosvitljena delavska zakonodaja, ki je uveljavljena v nekaterih drugih deželah.

— Delodajalci morajo deliti dobičke z delavci ali jim plačevati določen bonus.

Komitej delavcev imajo polnomoč pregledati knjige delodajalcev ter določiti svoto dobičkov, katere naj se razdeli med delavce.

Delodajalci morajo plačevati minimalne plače, kojih višino določijo komiteji delavcev.

Osemdeset odstotkov delavcev v vsaki napravi mora obstajati iz mehiških državljanov.

Osemurni delavni dan s plačanjem prekurnega časa.

Določitev delavske kompenzacije za poškodbe.

Zračna ladja v veliki nevarnosti.

Zračna ladja T-C-5 je pristala po težki noči, tekom katere je zadela v vihar. — Pognana je bila daleč iz svoje smeri.

ST. LOUIS, Mo., 3. septembra. Armadna zračna ladja TC—5, ki je napol trdega tipa, je pristala malo po šesti uri danes zjutraj na Scott letalnem polju ob Belleville, Ill., na drugi strani reke, potem ko se je preko noči skušala izogniti dvem viharjem.

Zračna ladja se je dvignila včeraj zjutraj v zrak, na poletu z Langley letalnega polja v Virginiji na Scott letalno polje v Illinoisu.

Kmalu po opoldne se je morala zračna ladja spustiti na tla pri Washington Court House, da sprejme na krov novo kurivo. Člani posadke so sporočili, da je imela zračna ladja slabo vreme in da je porabila v boju proti viharju več kuriva kot se je pričakovalo. Ladja je bila pognana 150 milj iz svoje smeri. Malo po opoldne se je zopet dvignila v zrak.

Z Langley polja v Ohio se je poslužila istega kurza kot pred enim letom nesrečna "Shenandoah".

LAKEWOOD, N. J., 3. sept. — Danes je obletnica dneva, ko je zašla vodljiva ladja 'Shenandoah' na Ava, O. v vihar in ko je bila razdejana. Ne namerava se vprizoriti nobenega spominskega slavlja, ker so vsi ponesrečeni člani posadke pokopani v svojih domačih krajih.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Reorganizacija laških financ.

Pričakuje se, da se bo pojavila v Italiji deflacijska kriza. — Skoro milijonu delavcev preti nezaposlenost tekom šestih mesecev preureditve. — Mussolini vztraja na svojem stališču.

RIM, Italija, 3. septembra. — Italijanska vlada je pripravljena izpostaviti se velikanski industrijalni krizi vsled finančne deflacijske kampanje, katero je sprejel in odobril mistrski svet.

— Nobena druga vlada v Evropi bi ne mogla izvesti programa, katerega smo sprejeli mi, ne da bi postavila na ceste strojne puške, — je izjavil Grandi, državni podtajnik. Vlada smatra sprejem tega deflacijskega programa za najbolj važni korak Mussolinija izza časa, ko je izjavil, da bo zdrobil vso politično opozicijo.

— Dejanski ima ta eksperiment večje rizike kot prvi. Brez dvoma bo tekom šestih mesecev dosti nezaposlenosti, ki se bo tikala kakega pol milijona ali celo milijona mož.

— Ker je umetna inflacija industrije polna lukenj, bo prišlo brez dvoma do številnih polomov, katere bo spremljalo veliko trpljenje. To pa je edina in poštena pot, ki nam je odprta.

— Mesto da bi uveljavili zlato podlago za denar ali umetno določili valutno lestvico, se bomo verno poslužili vsake unče svoje sile, da vrnemo liri vrednost potom bolj nevarnih, a bolj poštenih sredstev, ki bodo stavila Italijo na solidno in neomajno finančno podlago.

— Seveda, močna deflacija bo imela za posledico izgubo številnih inozemskih trgov in to bo vplivalo na ekonomsko bitko za izboljšanje naše menarodne trgovske bilance. Vlada pa pripravlja odredbe, da pomaga industriji.

— Delavski razredi bodo trpeli, a prepričani smo, da bodo vsi podpirali vlado v polni veri.

— Italija je v glavnem narod srednjih razredov, za katere je treba v prvi vrsti skrbeti, čeprav bodo bogatejši sloji in proletarijat trpeli tekom take začasne krize.

— Ena takojšnih prednosti tega novega finančnega programa bo skrčenje visokih življenskih stroškov potom povečane nakupne sile denarja.

RIM, Italija, 3. septembra. — Izboljšanje lire traja še naprej in v dveh dnevih se je izboljšala za trinajst odstotkov v primeri z dolarjem. Isto velja tudi glede angleškega funta.

Slovenska vest.

Poročil se je Mr. Frank Zelenc iz Greenwich, Conn. z Miss Florece Louden iz Riverside, Conn.

Ženin je sin pokojnega pijonirja Frank Zelenca, nevesta pa hčerka ugledne rodbine iz Riverside.

Po medenih tednih se novoporočenca nastanita v Greenwich, kjer vodi Frank avto-pleskarsko obrt pod firmo Zelenz Bros., ter je v tej obrti prvovrsten strokovnjak.

Rabinec — filmski ravnatelj.

BURBANK, Cal., 3. septembra. Rabinec Ernest Trattner je resigniral kot vodja svetišča Emanuel v Los Angeles, da postane filmski ravnatelj, kot je bilo objavljeno danes.

Zastran postavnega praznika "DELAVSKEGA DNE" ne izide v pondeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v torek, dne 7. septembra.

Uredništvo.

Zapadni farmerji so za Coolidge-a.

Prejšnji kongresnik Filip Campbell iz Kansasa pravi, da je predsednik Coolidge zelo priljubljen med zapadnimi farmerji.

Prejšnji kongres. Filip Campbell iz Kansasa, ki je bil veliko število let načelnik komiteja za pravila, ter eden glavnih voditeljev v poslanski zbornici je povedal John Tilsonu, iztočnemu ravnatelju republikanhke senatne in kongresne kampanje, da bodo stali pri prihodnjih volitvah zapadni farmerji na strani predsednika Coolidga. Campbell, ki je sedaj odvetnik v Washingtonu, se je oglasil včeraj v glavnem stanu kongresnega komiteja v New Yorku, po potovanju preko zapada, ki ga je dovedlo do Idaha.

Predsednik Coolidge ni bil še nikdar tako popularen kot je danes, — je rekel Campbell. — Njegova politika ni bila vprašanje pri zadnjih primarnih volitvah v Illinoisu in Iowi. Te volitve so bile izvojevane le glede izključno krajevnih vprašanj. Podpora Calvin Coolidga pa je bila vprašanje pri primarnih volitvah v Californiji. Poročila, ki prihajajo, kažejo, da je izvojeval veliko zmago, kljub naporom prejšnjega izvoljtnca Californije, senatorja Hiram Johnsona.

— Farmerji na zapadu niso tlačeni ter tudi ne trpe pod protektivnim tarifom in oni to dobro vedo. Farmer kupuje na odprtem trgu ter prodaja na trgu, ki je zavarovan. Vse kar rabi, od čevljev za svojo družino pa do poljedelskih strojev, je na prostem seznamu ter prihaja brez carine. Vse, kar proda, vključno mleko, živino in farmske proizvode, pa je zavarovano. Po mojem mnenju bodo stali zapadni farmerji na strani Coolidga in protekcijske politike.

IZSTOP ŠPANSKE IZ LIGE NARODOV

PARIZ, Francija, 2. septembra. Ženevski poročevalec Havas agenture je sporočil semkaj, da se bo umaknila Španska kot članica Lige narodov.

ŽENEVA, Švica, 2. septembra. Dr. N. Ninčič, jugoslovanski minister za zunanje zadeve, je določen za urad predsednika na skupnem sestanku delegatov Lige narodov. Kot začasnega predsednika so določili dr. Edvard Beneša, čehoslovaškega zunanjega ministra.

Ugodne madžarske finance.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 2. septembra. — Običaj priobčevanja mesečnih finančnih poročil, ki je nastal pod generalnim komisarjem Lige, je ohranilo madžarsko finančno ministrstvo tudi sedaj.

Prvo poročilo za mesec julij, ki je bilo izročeno včeraj časopisju, kaže prebitek 4,500,000 kron, mesto pričakovanih osem milijonov primanjkljaja.

Proračunska predloga poudarja, da bo tekom avgusta manjši prebitek.

Posledice potresa na Azorskem otočju

Žrtve potresa v Horti potrebujejo šotorov. — Ameriški konzul v Horti sporoča, da so ljudje izpostavljeni deževni seziji, ki nastopi na Azorih vedno ob tem času.

WASHINGTON, D. C., 3. sept. Ameriški konzul v Horti, je brzojavil včeraj državnemu departmentu, da je bilo opaziti izza torka na Azorih veliko število slabih potresnih sunkov. Dočim so številni Portugalci brez sredstev, se domneva, da so vsi Amerikanci na varnem. Konzul je navedel izjavo civilnega governerja, ki se glasi:

— Oficijelno objavljenih smrtnih slučajev do sedanjega časa je 9. Ranjenih je 200; številni slučaji niso še prijavljeni. Devetdeset odstotkov hiš je v takem stanju, da ni mogoče stanovati v njih.

Od trinajstih vasi na otoku Fayal so ostale le tri nepoškodovane. Ena vas, ki ima 1200 prebivalcev, ima le dvajset hiš, ki še stoje pokonci.

— Lastniki zemljišč nimajo nikakih sredstev in nikakega osobja, da bi se lotili popravil. Otok bo precej trpel tekom neprestane deževne sezije v jeseni in zimi.

PROVIDENCE, R. I., 3. sept. — Parnik Canada Fabre črte, ki ima na krovu šotore in druge zaloge za prvo pomoč, je odplul včeraj popoldne od tukaj proti Azorom, s poveljem, naj vozi s polno paro. Parnik se je ustavil včeraj dve uri v New Yorku, da vzame na krov še na stotine nadaljnih šotorov in drugih stvari za prvo silo.

HARTA, Azori, 3. septembra. Mogoče bo potekel ves teden, predno se bo dognalo dejansko število žrtev velikega potresa, ker so bile prekinjene komunikacije z nekaterimi kraji. Škodo, povzročeno v Horti, cenijo na milijone dolarjev.

Oblasti so uveljavile stroge odredbe proti plenjenju in sicer s proklamacijo, ki ima značaj vojnega prava. Sedaj, ko so dospele iz Portugalske križarke in druge bojne ladje, so pričeli posvečati vso pozornost pomoči za prebivalstvo.

Večina prebivalcev otoka Fayal živi na prostem. Čeprav je vreme za enkrat še lepo, so vendar zgradili začasne koče, v katerih bodo nastanili ljudi v slučaju viharjev.

Berlin bo slovesno sprejel Vierkoetterja.

BERLIN, Nemčija, 3. sept. — Mesto Berlin namerava prirediti sijajen sprejem za nemškega kanalskega premagalca, Ern. Vierkoetterja, ki bo dospel jutri sem z nekim aeroplanom, katerega je dala Zračna Hansa na razpolago nemškemu plavaču. V njegovem spremstvu se nahaja njegova žena, ki je najboljša nemška plavačica.

Vierkoetter je dobil čestitko od nemškega predsednika Hindenburga, ki se mudi trenutno na počitnicah v Bavarskih Alpah.

ANGLEŠKI PREMOGARJI SO ZAHREPENELI PO MIRU

Angleški premogarji skušajo uveljaviti mir v svoji industriji. — Dali so voditeljem prosto roko za uravnavo ter zahtevajo le narodni dogovor. Predložili bodo svoje predloge.

LONDON, Anglija, 3. septembra. — Včerajšnji sestanek delegatov premogarske federacije je avtoriziral svoj izvrševalni odsek z večino preko 332,000 glasov, "da stori potrebne korake ter predloži predloge za uravnavo ter uveljavljenje narodnega dogovora v premogarski industriji". Glasovanje je bilo 557,000 proti 225,000.

Ta sklep, kljub navidezni meglenosti in nedoločenosti besedila, je velikega pomena, ker otvarja pot za resna pogajanja. Nikakih omejitev ni v resoluciji, z izjemo ene, vsebovane v izrazu "narodni dogovor". Pričakujejo, da bo sedaj izvrševalni komitej takoj formuliral definitivne predloge ter jih sporočil Winsten Churchillu in da bo izvrševalni komitej nato naprosil za sestanek z vlado. Vrjetno je, da se bo vršil pogovor že danes.

Ker je zveza lastnikov premogovnikov že pred par dnevi obvestila vlado, da nima niti toliko polnomoči, da bi razmišljala o narodnem dogovoru, so pričeli včeraj upati da bo vlada izvedla pritisk na lastnike, da izpremene svoje stališče. Churchill je rekel v torek v parlamentu, da lahko premogarji predlože predloge, če jih res imajo, v katerikoli obliki ali na katerikoli način. Rekel je, da je vlada pripravljena prevzeti riziko in da ne bo dovolila nikake nasprotne reakcije, ki bi stala na poti poštenih korakov za uveljavljenje trajne uravnave.

Opaziti je bilo precejšnjo izpremembo v tonu in razpoloženju včerajšnje konference premogarjev, najbrž vsled naglice, s katero se je razširilo gibanje za mir.

Dne 30. aprila je prenehala vladna podpora, dovoljena v pretekli jeseni, da se obdrži premogovnike v obratovanju. Poročilo kraljeve premogovne komisije, ki naj bi nudilo bolj trajno, a manj drago odpomoč, je bilo sprejeto od lastnikov premogovnikov, a zavrnjeno od premogarjev. Lestvica lastnikov glede plače, mezd itd. naj bi bila takoj uveljavljena.

Po posvetovanju z zastopniki premogarjev je sklenil generalni svet kongresa strokovnih unij proglasiti generalno stavko v podporo premogarjev, ki so izjavili, da ne bodo sprejeli lestvice podjetnikov.

Generalna stavka pa se končala dne 14. maja, in prve so se vrnile na delo unije, ki niso imele nikakih pritožb, in nato one, kojih pritožbe so že uravnane.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	$ 9.45	Lir	100	$ 4.30
Din.	1,000	$ 18.60	Lir	200	$ 8.40
Din.	2,500	$ 46.25	Lir	300	$12.30
Din.	5,000	$ 92.00	Lir	500	$20.00
Din.	10,000	$183.00	Lir	1000	$39.00

Za pošiljatve, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške $1.—.

Posebni podatki:

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za $25. ali manjši znesek 75 centov; od $25. naprej do $200. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street — Phone: CORTLANDT 4687 — New York, N. Y.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)
Frank Sakser, *president.* Louis Benedik, *treasurer.*
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se na priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PO MUSSOLINIJEVEM UZORCU

Marsikak Evropejec, ki ima dovolj časa in denarja, pride za par mesecev v Združene države, prepotuje jih od Vzhoda do Zahoda, od Severa do Juga, nakar se vrne nazaj v Evropo.

Tam pa začne udrihati po Ameriki, da je joj.

Tisti, ki so zmožni, pišejo članke o Združenih državah nekateri so celo knjige izdali o njih.

Umevno je da so članki pomanjkljivi, knjige pa še bolj, toda to piscev in čitateljev ne briga dosti.

Evropejci hodijo v Ameriko, Amerikanci pa v Evropo. Posebno ameriški bogatini, industrijalci, bankirji itd.

Med ameriškimi in evropskimi obiskovalci je le ta razlika, da Evropejci kritizirajo Združene države, Amerikanci pa na vse pretega hvalijo nekatere evropske naprave.

Značilno je, da se skoro vsak veleindustrijelec vrne v Ameriko kot velik čestilec Mussolinija.

Pred kratkim je imenoval eden naših vodilnih industrijalcev italijanskega diktatorja Mussolinija modernega Napoleona ter širokoustno pristavil, da bi tudi Združene države potrebovale takega moža.

S kapitalističnega stališča je možak pošteno govoril. Mussolini je ideal vseh kapitalistov.

Mussolini je zatrl vse opozicijonalno, to se pravi proti-fašistovsko časopisje.

To bi bil najpriprostejši način v tej deželi prepovedati vse liste, ki ne pišejo v prid kapitalistom.

Mussolini je odpravil osemurni delovnik.

Ameriškim korporacijam je osemurni delovnik trn v peti. Oh, kako radi bi ga podaljšali za eno ali dve uri.

Mussolini je odredil, da ne sme noben časopis izhajati na več kot šestih straneh in da sme časopisje priobčati le tisto, kar dovole Mussolini in njegovi priganjači.

Če bi bila v Ameriki uvedena taka cenzura, bi uživali kapitalisti na tem svetu neskaljeni raj.

Končno je Mussolini odpravil občinske volitve, da bo fašistovska kontrola posplošena in ojačena.

S takim sistemom bi se nekateri ameriški krogi popopolnoma strinjali, ker bi bile v bodočnosti odpravljene drage primarne volitve, iz Washingtona bi se vršila centralna kontrola, ki bi velekapitalu ustrezala v vseh ozirih.

Čimbolj kdo študira Mussolinijeve metode, tembolj mu je jasno, zakaj jih hočejo nekateri tudi v Ameriki uvesti.

Novice iz Slovenije.

Zagrebški nadškof zgradi ogromno stanovanjsko hišo.

Da se nekoliko ublaži velika stanovanjska beda v Zagrebu, je škof Ante Bauer sklenil, da zgradi z milijonskimi dohodki škofije ogromno stanovanjsko poslopje, ki bo obsegalo 143 stanovanj z eno do pet sobami ter 10 pisarn. Projektirano poslopje bo eno največjih in najlepših v Zagrebu. Arhitekt Ehrlich je načrte za ogromno stavbo že predložil zagrebškemu magistratu v odobrenje:

Romunski novinarji v Jugoslaviji.

Te dni prispe preko Žombolje v Zagreb večja skupina romunskih novinarjev da vrnejo lanski obisk jug. novinarjev v Bukarešti. Iz Zagreba nadaljujejo romunski gosti svojo turnejo preko Ljubljane, Bleda in Plitvičkih jezer.

"Obzor" v Italiji prepovedan.

Italijanska vlada je prepovedala uvoz in razpečavanje zagrebškega dnevnika "Obzora", češ, da je duh njegovega pisanja neprijateljski napram obstoječemu režimu in usmerjen proti interesom Italije sploh.

Centrala denarnih zavodov.

V ministrtvu trgovine je bila sestavljena posebna komisija, ki ima nalog, da čimprej izdela nov zakonski načrt o ustanovitvi centrale denarnih zavodov.

Španska najbrž ne bo članica Lige.

Odstop Španske iz Lige narodov postaja vedno bolj vrjeten. — Španski zastopnik ni bil navzoč na sestanku Lige.

ŽENEVA, Švica, 3. septembra. Eno in štirideseto zasedanje sveta Lige narodov je bilo otvorjeno včeraj tukaj in glavni znak je bila odsotnost španskega zastopnika s sedeža, katerega je trajno zavzemal tekom zadnjih šestih let.

Poslanik Palacios, ki se nahaja v Ženevi, da se udeleži konference komiteja glede sestava sveta, ki je bila sklicana na njegovo prošnjo, se je oglasil pri Sir Erie Drummondu kmalu po otvorjenju seje ter pojasnil, da ni dobil nikakih navodil od svoje vlade, da pa pričakuje biti danes informiran o njenem sklepu.

Zgodaj včeraj popoldne je pri sostvoval Palacio konferenci signatarnih sil k statusu trajnega razsodišča in od tam je odšel na sestanek komiteja sveta, kjer se je pričakovalo, da bo hitro sprejeta rasolucija, sprejeta tekom prvega čitanja.

Napori različnih članov komiteja, da uveljavijo manjše izpremembe, ki bi omogočile Španski sprejem napol trajnega sedeža, so imeli za posledico dolga prerekanja, ki so se končala z različnimi amendmenti, ki so se pojasnjevali razloge, zakaj je nemogoče v sedanjem času privoliti v špansko zahteve.

ŽENEVA, Švica, 3. septembra. Senjor Palacios je zavzel v svojem komentarju glede včerajšnjega postopanja skrajno pesimistično stališče glede izida španske zahteve, vendar pa je poudaril, da je treba še čuti svet in zbornico Lige, predno bo mogoče smatrati sklep glede trajnega sedeža definitivnim.

Mati desetih otrok umorjena.

ELMIRA, N. Y., 3. septembra. Mrs. Lavro Coico, mater desetih otrok, so našli včeraj popoldne mrtvo v kleti, z desetiněnim mesarskim nožem v hrbtu.

Policija išče njenega moža, Cosima Coico, o katerem trde otroci da je umoril mater. Glasi se, da je imel pri sebi puško, ko je zapustil hišo.

Coico je bil prej v nekem zavodu za umobolne. Družina je prišla pred štirimi leti iz Passaica, N. J

Velik morski volk ujet.

GLOUCESTER, Mass., 3. sept. Enega največjih morskih volkov kar so jih kedaj videli tukaj, je privedel semkaj parnik "Enterprise'. Morski volk je bil ujet v mrežo ter je 18 čevljev dolg ter tehta kakih 2500 futov.

V njegovem želodcu so našli za sod manjših rib, osem funtov težko polenovko ter kadaver srednje velikega psa. Morskega volka so poslali na trg v Boston.

Beograd ni zadovoljen z odgovorom.

BELGRAD, Jugoslavija, 3. sep. Vladno časopisje izjavlja soglasno, da ni zadovoljiv odgovor Bolgarske na kolektivno noto male antante glede mejnih napadov nerednih jamstev. Vladni organ Politika pravi, da mora Jugoslavija sama vzdržati mir in red.

Divjanje psa.

WHITE PLAINS, N. Y., 3. sep. V Carpenter hotelu na Lake St., v bližini Rye, je ugriznil včeraj popoldne neki pes bulldog pasme tri osebe in Carptenterja samega je zadetla kap vsled razburjenja Njegova žena, on, hčerka in desetletni sin, ki so bili ogriznjeni, se nahajajo v tukajšnji bolnici.

Neki državni policist je ustrelil psa.

Delovanje ruskih nezadovoljnežev.

Ruski vojaški tribunal bo odločal o usodi protirevolucijonarjev. — Častniki Wranglove armade so agitirali p o Krimu.

MOSKVA, Rusija, 2. septembra. — Vojaškemu vrhovnemu sodišču bo predstavljenih sedem in dvajset moških in žensk radi njih poskusov za ustvarjenje proti-revolucijonarnega gibanja na Krimu.

Večina obtoženih obstaja iz prejšnih častnikov armade Wrangla, ki so ostali po porazu te armade na Krimu ter zgradili tam od 1922 do 1924 tajno organizacijo, ki je bila zvezana s skupino prejšnjih Wranglovih ljudi, ki se mude sedaj na Bolgarskem.

V pričetku 1925 so nameravali zarotniki pognati v zrak urad tajne policije v Sebastopolu, a ta urad je izvedel za nakano ter pričel zasledovati zarotnike. Nato se je polastil kak ducat teh monarhističnih zarotnikov s silo majhnega parnika Utrich, potem ko so se splazili oboroženi z revolverji in ročnimi granatami na krov ter odvedli ta parnik v bolgarsko pristanišče Varno.

Tam so izročili monarhističnemu generalu Ronžini vojaško skrivnosti ter dobili od njega finančno podporo. Nekateri so se vrnili nato zopet tajno na Krim, da nadaljujejo s svojo protirevolucijonarno delavnostjo.

Ruska vlada je poslala Bolgarski številne note, v katerih je protestirala proti delovanju ruskih monarhistov, a bolgarska vlada je bila ali nezmožna ali pa nepripravljena ukreniti kaj proti zarotnikom.

V pretekli zimi se je končno posrečilo sovjetski policiji prijeti vse zarotnike, z izjemo prejšnjega polkovnika Deillota, v kojega stanovanju so se zarotniki zbirali.

Proces bo najbrž spravil na dan zanimiva dejstva glede virov protirevolucijonarnih skladov. Javni obtožitelj bo zahteval smrtno kazen za skoro vse obtožene.

Proti paroliranju Loeba in Leopolda.

CHICAGO, Ill., 3 septembra. Tako državni pravdnik Crowe kot sodnik John Caverly, ki sta vodila proces proti Loebu in Leopoldu, sta soglasno prepričana, da morata ostati oba mlada morilca za vse dni njih življenja v ječi.

To izjavo sta podala, potem ko sta bila obveščena, da bosta oba morilca lahko pomiloščena leta 1935.

POZOR ROJAKI, ki se zanimate za slovenske naselbine!

Tu v St. Mary's, je družba St. Mary's Clay & Sewer Pipe Corporation otvorila novo tovarno, ki bo pričela s 1. septembrom obratovati, ki bo zaposlila v prvi vrsti Slovence in Hrvate in sicer samce ali može brez družin, ker kompanijske hiše še niso dovršene. Poleg te nove in tudi stare tovarne bo vsem na razpolago velik na novo urejen Boardinghouse, katerega oskrbuje slovenska družina z dobro domačo postrežbo ter snažno opremljene sobe. Plača je različna po delu in kontraktu Družba se je izjavila, da bo upoštevala v vrvi vrsti delavce raznih evropskih narodnosti. Zato se opozarja one rojake, ki se zanimajo, da si ogledajo to priliko in zagotove boljša dela. Za obširnejša pojasnila naj se rojaki obrnejo na:

St. Mary's Sewer-Pipe Co.,
Boardinghouse,
Vincent Marold, Box 120,
St. Mary's, Pa.

(2x 1,4)

ČE IMATE
KATAR
MEHURJA
ali
TEŽKO ODVAJANJE
poskušajte
Santal Midy
Naprodaj v vseh lekarnah.
Takoj prečne bolečine.

Dvajset-letnica Slov. Narod. Čitalnice v Clevelandu, Ohio.

JANKO N. ROGELJ

Konec.

V odbor za leto 1918 so izvoljeni: Predsednik Anton Kovačič, podpred. Frank Zorič, tajnik V. Grill, blagajnik Čebular, knjižničar Josip Ivanetič, nadzorniki: Jos Kalan, J. Čič in Fr. Kovačič. Med letom se ne dogodi kaj posebnega. Bil je takrat vojni čas, ljudje so bili preveč zainteresirani za dnevne dogodke Čitalničar J. Žele podari eno delnico S. N. D. Čitalnici.

Odbor za leto 1919 je sledeč: Predsednik J. Čič, podpred. V. Sever, tajnik Stanko Žele, blag. Ivan Čebular, knjižičar E. Gorše. Dr. "Ivan Cankar" priredi to leto igro "Revček Andrejček" ter izroči čisti preostanek S. N. Čitalnici v svoti $45.33. Med letom odstopi predsednik, na njegovo mesto se izvoli Antona Kovačiča. Mesto tajnika zaradi njegovega odhoda iz mesta prevzame V. Grill

Za leto 1920 so izvoljeni: Ant. Kovačič, pred. Anton Vesel, podpred., E. Gorše, tajnik, J. Steblaj, knjižničar, V. Vokač, blagajnik. Nadzorniki: Kuhelj, K. Rogelj in A. Komar, J. Čebular in A. Gruden. Tajnik odstopi že januarja, njegovo mesto vzame knjižničar Steblaj. Dogodki: Profesorju J .F. Volku se dovoli, da obdržuje večerno šolo v čitalniških prostorih. Izražena je želja, da bi se Slovenska narodna čitalnica družila z dramatičnim društvom "Ivan Cankar" zakar se skliče občni zbor (izredni) na dan 30. jan. 1921.

Odbor za leto 1921: Pred. J. Skuk, podpred. L. Truger, tajnik Janko Medvešek, blagajnik Vokač, nadzorni odbor: J. Kerže, K. Rogelj, in J. Čič. John Kerže odide v domovino, njegovo mesta prevzame E. Gorše. Izredni občni zbor, ki se je vršil na omenjeni dan, je z veliko večino sklenil sledeče: Slovenska narodna čitalnica se ne združi z dr. "Ivan Cankar", ampak ona podvzame delo, da centralizira vsa kulturna društva v močno centralo. V ta odbor so izvoljeni: Frank Černe, Primož Kogoj, Dr. Kern, Josip Kalan, J. Steblaj, Janko N. Rogelj in L. Truger. Čitalnica postane članica Zveze slovenskih kulturnih društev. Na dan 13. avgusta se preseli v staro poslopje S. N. D. Slovenska narodna Čitalnica pripomore, da se ustanovi Čitalnica v Collinwoodu. Življenje Čitalnice se zelo poživi v tem letu.

Odbor za leto 1922: Pred. A. Kovačič, podpred. L. Truger, tajnik Janko Medvešek, knjižničar J. Steblaj, nadzorni odbor: Janko N. Rogelj, Karol Rogelj in Josip Podbevšek.

Odbor za leto 1923: Predsednik Janko N. Rogelj, podpred. Vatro Grill, tajnik J. Podbevšek, blagajnik Anton Abram, nadzorniki: Edvin Primožič, Boris Paulin in Janko Medvešek, knjižničar Anton Kovačič.

Odbor za leto 1924: Predsednik John Pollock, podpred. Vatro Grill, tajnik Boris Paulin, blagajnik Josip Podbevšek, knjižničar Anton Kovačič, nadzorniki: A. Komar, M. Berjak, Frank Klemenčič. Knjižničar A. Kovačič položi resignacijo radi selitve. Na njegovo mesto je izvoljen Andrej Križmančič, ki je še danes pri tem poslu. Čitalnica se seli v sedanje prostore.

Odbor za leto 1925 je sledeč: Predsednik John Pollock, podpred. K. Rogelj, tajnik J. Šircelj, blagajnik A. Abram, knjižničarja Andrej Križmančič in Mary Križmančič. Nadzorni odbor: Frank Klemenčič, Frank Jerina in Žerjav. Radi odstopa tajnika sprejme med letom tajništvo Janko Medvešek.

Odbor za leto 1926: predsednik Janko N. Rogelj, podpred. Karol Rogelj, tajnik Janko Medvešek in Louis Truger, blagajnik Anton Abram, knjižničarja A. Križmančič in Mary Križmančič, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, Frank Klemenčič, Frank Jerina.

Kakšno je naša Slovenska narodna čitalnica danes? Da bodo imeli naši Slovenci boljše obzorje izven Clevelanda, naj služijo te informacije:

S. N. Čitalnica v Clevelandu šteje danes okoli 425 članov in članic, ima na razpolago okoli 1500 knjig najrazličnejše vsebine, hrani dosti letnikov slovenskega časopisja v Ameriki, knjige hrani v treh ličnih omarah, soba kjer se nahaja sedaj Čitalnica je na pročelju nove stavbe. Na oknih ima napis v slovenščini in angiešcini. Soba je okusno opremljena s slikami sledečih pisateljev: Jurčič, Trubar, Medved, Hribar, Prešern, Taučar, Gregorčič, Vodnik, Aškerc, Cankar, Pajkova, kakortudi slika Cirila in Metoda. Poleg tega so slike: Prvi odbor SNČ., Bled, Ob Soči, Ob pogrebu Lunder in Adamiča. Slovenska narodna čitalnica je tudi inkorporirana, ker znači na steni viseči čarter.

Vsak čitalničar ima svoj ključ, tako, da lahko pride čitat časopise. Na razpolago je 24 stolov in dobra električna razsvetljava, pozimi ugodna toplota. Čitalnica ima danes dobre prostore, na pravem mestu, zato se tudi dobro razvija. Zadnja leta po vojni se je nabavilo dosti novih knjig, naročilo časopise iz Jugoslavije, tako da čitalničarji pridno zahajajo po knjige.

Štatistike kaže, da se v zimskih časih izposodi v četrtkih in nedeljah do 200 knjig na teden, kar je zelo lepo.

Po dvajsetih letih dela pri Čitalnici smo letos videli na seji ustanovnike: Frank Černeta, Fr. Belaja in Ivan Špeha. Druge zadržuje dnevni posli toda ostajajo zvesti člani, to kaže imenik članstva.

Na večer 19. septembra se vrši v spodnji dvorani S. N. D. prijazen čitalniški večer s postrežbo. Vstopnina $1·25 za vse ki prisedejo k mizam (ali $1.25 krožnik). Vabljeni so Slovenci in Slovenke, da prisostujete ti redki slavnosti, katero praznuje slovenski Cleveland. Vstopnice so že v razprodaji.

Zaključujem to splošno zgodovino naše S. N. Čitalnice. Povedal sem, kar sem mogel in znal, zato še enkrat ponovim, da vsega nisem povedal, ter gotovo izpustil posameznike, o katerih se mi ni povedalo ali ni bilo v zapisnikih omenjeno.

Napisal sem tudi raditega, ker je bila to želja čitalničarjev, da se zabeleži to plemenito delo ter ostaja isto na razpolago generacijam, ki prihajajo za nami, in da se končno enkrat v poznejših letih lahko prenese ta opis kot del tiste zgodovine, ki jo pišejo vsi oni Slovenci, ki so daleč od svoje domovine, pa vendar čutijo svojo slovensko kri. Stara Avstrija se ni brigala za svoje izseljence, videla jih je samo kot hlapce in dekle, in zopet je žalostna resnica, da se tudi Jugoslavija ne briga nič, ampak vse tuakjšnje Slovence prepušča svoji usodi. Prezira nas, hoče samo dolar.

Slovenska narodna čitalnea je obstala dvajset let, sama in samosvoja, napredna v duhu, v vednem poželjenju, da seznani Slovence z našo lepo literaturo, jih izobrazuje in navaja k nazorom, ki jih vpoštevajo naše okoliščine na tuji zemlji.

Dvajset let gre k zatonu, — 6. septembra bo 20 let, ko je bila uradno ustanovljena. In nič ni slajšega danes kot zavest, da je zmagovala in zmagala, kajti njeni čuvaji — ustanovniki so čuvali s svojim narodnim srcem, da je ostala le —

SLOVENSKA NARODNA ČITALNICA

Najiskrenejša jim hvala.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Peter Zgaga

Ob cesti je stala delavnica, in nad delavnico je bil sledeči napis: "Mi popravljamo avtomobile in fiksamo Fordove kare".

*

Iz Washingtona prihaja jako pomirljivo poročilo, ki se glasi: Vlada je najprej nameravala primešati industrialnemu alkoholu toliko strupa, da bi alkohol ne bilo mogoče tako predistilirati, da bi ne bil smrtonosen.

Ker so se pa proti temu pojavili ugovori, bo po nasvetu glavnega prohibicijskega kemista industrijalnemu alkoholu primešano:

smradljivo olje;
dva procenta alkohola;
dva procenta bencola in
neka nagnusna snov, katere pa Doran ni hotel imenovati.

Suhači upajo, da tega alkohola ne bo nihče užival, ker bo že samposebi neužiten.

Pa se motijo.

Gotovi del ameriškega naroda se je v zadnjih petih letih strahovito utrdil. Prenese in prebavi še hujšo zmes kot jo je predpisal prohibicijski kemik.

*

Stari general Ludendorff se bo poročil. Vzel bo neko slavno zdravnico za ženo.

Poročilo ne omenja, kake stroke zdravnica je to.

Če je izvedenka za duševne bolezni, si je izbral Ludendorff pravo partijo.

*

V New Yorku je na tisoče avtomobilov in zato ni čuda, da so avtomobilne nesreče na dnevnem redu.

Toda v New Yorku, največjem mestu na svetu, je vse točno urejeno.

Ko ga avtomobil povozi, sta po preteku par minut najmanj dve osebi ob njegovi strani: zdravnik in advokat.

Razloček je le ta, da je zdravnika treba poklicati, dočim advokat sam pride.

*

Živimo v dobi krokitov.

Danes je mogoče dobiti vse na kredit. Edinole denarja ne.

*

Romunska kraljica bo prišla v Ameriko ter privedla s seboj svojo najmlajšo hčerko, ki je priznana lepotica.

Lepa romunska princesa pravi, da noče za moža nobenega kralja in nobenega princa, ampak bi se najrajše poročila s človekom priprostega rodu.

Najbrž ji je vseeno, če se piše Schwartz ali Smith, samo da ima poleg svojega imena šest ničel z enojko spredi.

*

V New Yorku so včeraj aretirali štiri ponarejevalce denarja. Vse stroje so že imeli pripravljene ter so hoteli začeti tiskati bankovce po dvajset dolarjev. V tem trenutku jih je zalotila roka pravice.

Ponarejanje denarja je protipostavno ter kaznjivo z večletno ječo.

Toda kdor že hoče uganjati zločin, naj ga uganja tako, da se mu izplača.

Ne pa tako kot grof Vindišgrec, ki si je mazal prste z madžarskimi kronami in franceoskimi franki.

*

Truplo Rudolfa Valentina je na poti v Hollywood.

Tam bo pokopano v posebnem mavzoleju in ta mavzolej bo nekako svetišče ameriških kinoigralcev.

V istem vlaku kot Valentinovo truplo se vozi tudi njegova zaročenka Pola Negri.

V New Yorku predstavljajo film, v katerem je Valentino zadnjič nastopil.

Nekatere newyorške ženske se še sedaj niso potolažile.

Ko je ležal na mrtvaškem odru je policija odvedla neko žensko ki je britko ihtela. V žepnem robcu, s katerim si je brisala oči, je imela dva kosa čebule.

Res je da je z Valentinom umrl priznan igralec, toda malo man komedij bi ljudje lahko uganjali

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

AMERIŠKA ZGODOVINA V SEPTEMBRU.

17. septembra 1796. Washingtonova slovesna poslanica. — S pomočjo James Madisona je Washington pripravil poslovilno poslanico (farewell address), ki naj bi se obelodanila ob njegovem slovesu iz javne službe, kar je po njegovem pričakovanju moralo biti dne 4. marca 1793, ob začetku njegovega prvega četrtletja predsednikovanja. Ali ves narod je zahteval, naj bo izvoljen vdrugič, tako da se je Washington udal in je bil izvoljen za drugo četrtletje. Dne 17. septembra 1796 je priobčil svojo poslovilno poslanico. V tej famozni in zgodovinski poslanici je Washington kot "star in udan prijatelj" nagovoril one, ki "so po rojstvu ali svoji izbiri državljani skupne domovine". Sledeče so nekatere izmed modrih, plemenitih misli, ki jih je Washington z največjo resnostjo naslovil svojim sorojakom:

Svoboda v Ameriki se mora ohraniti potom edinosti in bratske ljubezni. Vsak narod mora storiti, kar je prav, ravno tako vsak poedinec in biti mora pošten napram drugim narodom. Pravica in dobra volja morata biti vodilni sili vsega naroda. To zahteva vse, kar je plemenitega v človeku. Amerika naj postavi dober vzgled drugi mnarodom.

V onih dneh so imeli Amerikanci v svežem spominu grozote vojne na domačih tleh. Ali nevarnost vojne je vedno obstojala. Zato svari Washington v svoji poslanici pred duhom militarizma in strasti za vojsko in vojaško slavo. — Vojna strast, — je rekel, — je morilka miru in vsake sreče. Nalaga ogromno breme dolga na narod — breme, ki se jako neženerozno prenaša na one, ki se niso še rodili, na njihove sinove in sinov sinove. Vojna pa je tudi poseben sovražnik svobode. Za srečo in mir Amerike se nahaja ona daleč od interesov in prepirov drugih velesil. Z njimi Amerika naj ne bo politična, niti preveč prijateljska, niti sovražna. In tako, ko ne bomo imeli ne zaveznikov, ne velike vojske, stremeče po vojni, ne tujih interesov, ki bi povzročali težave, bo Amerika uživala prijateljstvo vseh narodov, trgovala z njimi ter strahu razvila svoje gospodarstvo.

25. septembra 1690. Tiskanje prvega časopisa v Ameriki. Benjamin Harris iz Bostona je izdal prvi časopis v Ameriki, pod imenom "Public Occurences". Vseboval je izborno zbirko kolonijalnih vesti. V njem ni bilo nikakih uvodnih člankov. Urednik ni napadal nobene osebe ali stranke, niti sploh se ni vmešaval v politiko, vendar ga je kolonijalna zakonodajna zbornica takoj zatrla, tako da je izšla le ena številka.

6. septebra 1757. — Rojstni dar Lafayette-a. — Markiz de Lafayette se je rodil v Auvergne na Prišel je v Ameriko leta 1777 z 11 tovariši, da pomaga kolonistom v njihovi borbi za neodvisnost. — V juliju je bil imenovan generalom divizije v "kontinentalni vojski". Kmalu potem se je udeležil bitke pri Brandywine; kjer je bil ranjen. Izvzemši leto dni, ko se je nahajal med tem na Francoskem, je neprestano služil v ameriški armadi do konca vojne, in izkazal se je kot pogumni in sposobni vojskovodja. Vzlic svoji mladosti je bil eden najsposobnejših Washingtonovih podrejencev. Zlasti kot poveljnik ameriške vojske v Virginiji je pokazal svojo strategično sposobnost. S predajo angleškega poveljnika Cornwallisa je vojna revolucije dejanski končala, in tedaj je Washington izrazil Lafayettu javno zahvalo. — Dvakrat kasneje se je Lafayette povrnil v Združene drave na obisk. Obakrat je bil sprejet z velikimi častmi in z izrazi hvaležnosti in navdušenja. Ob njegovem drugem obisku mu je podaril kongres svoto $200.000 in pokrajino s 24.000 akrov zemljišča.

15. septebra 1789. Rojstni dan James Fenimore Cooper-ja. — Rodil se je v Burlington, N. J. — Bil je največji zmed prvih romanopisccev Amerike. Njegova prva novela "Precaution" ni imela uspeha. Njegov drugi roman "The Spy", izdan leta 1812, je pa doživel ogromen uspeh. Spisal je vsega skupaj 67 knjig, katerih polovica so romani. Cooperjeve knjige so bile prevedene v vse kulturne jezike. Mladina mnogih generacij je z naslado uživala njegove indijanske povesti.

15. septembra 1857. William Howard Taft. 27. predsednik Zdr. držav, se je rodil tega dne v Cincinnati, Ohio. Svojo karijero je začel kot pomožni državni pravdnik v domači County leta 1881, in v desetih letih se je povspel do sodnika v federalnem okrožnem sodišču. Leta 1900 ga je predsednik McKinley imenoval načelnikom komisije za organizacijo civilne vlade na Filipinskih otokih ter je prihodnje leto postal civilni governer teh otokov. V decembru 1903 je postal vojni minister v Rooseveltovem kabinetu. Republikanska stranka ga je imenovala za predsedniškega kandidata v volitvah leta 1908 in bil je tudi izvoljen. Glavni dogodki njegove uprave so bili ustanovitev poštne hranilnice, novi carinski sistem za Filipine in zakon, ki zahteva objavljanje volilnih stroškov. Leta 1911 je prišlo do razkola v republikanski stranki; konservativna frakcija je zopet imenovala Tafta za predsedniškega kandidata. dočim so takozvani naprednjaki ustanovili lastno stranko, Progressive Party, ter imenovali prejšnjega predsednika Roosevelta za svojega kandidata. Oba republikanska kandidata pa sta bila poražena in izvoljen je bil kandidat demokratske stranke, Wodrow Wilson.

16. septembra 1838. James J. Hill. — On je bil eden izmed pijonirjev ameriških železnic. Rodil se je tega dne blizu Guelph v kanadski provinci Ontario. V tedanji vasi St. Paul, Minn., je dobil službo pisarja v rečnem pristanišču. Tedaj ni bilo v vsej državi Minnesoti niti ene milje železnice. Leta 1862 so zgradili prvih deset milj železnice iz St. Paula do St. Anthony, ki je dobila ponosno ime St. Paul and Pacific Railroad. Kmalu so jo razširili do zapadne meje države, ali ves železniški sistem je bil v slabem stanju. Hill, ki je veroval v bodočnost pokrajine, je organiziral sindikat petorice, ki je leta 1879 prevzel železnico. V prihodnjem letu so železnico raztegnili do pacifične obali. Proga se je vila čez pokrajine, ki so bile še popolnoma nenaseljene, za postaje so služili tovorni vozovi, daleč proč od vsake naselbine. Kmalu pa se je v zapadnem delu države razvila lesna industrija in nastale so naselbine gozdarjev; železnica pa je začela prevažati les na vzhod. Hill pa je kmalu uvidel, da je to prevažanje predrago, ako morajo vozovi priti prazni nazaj. Zato se je zmislil, da bi na zapad prevažal žito za izvoz na Daljni vzhod. Dal je ob pacifičnem koncu železnice, kjer se je ustanovilo mesto Seattle, zgraditi velike pomole in skladišča za paroplovno družbo Japanese Navigation Company, ki je bila ena izmed največjih na svetu. Ko je Hill prevzel železnico, je znašala dolžina proge 437 milj; on pa jo je razvil v železniški sistem 8000 milj, takozvani Great Northern System. Z razvojem te železnice ni postal Hill le jako bogat, mar več je odprl tudi naseljevanju in prometu obširne nove pokrajine. Ob vsej progi je pospeševal poljedeljstvo in upeljal nove metode pridelovanja. Hill je umrl dne 29. maja 1916.

24. septembra 1755 John Marshall, najslavnejši pravnik v ameriški zgodovini, se je tega dne rodil v Fauquier County, Va. Bil je član federalne konvencije ki se je leta 1788 sestala, da bi razpravljala o ratifikaciji konstitucije. Da je bila ustava sprejeta, se je treba zlasti zahvaliti njegovim prepričevalnim argumentom. Washington ga je pregovoril, da je opustil svojo plodonosno odvetniško prakso in se dal leta 1798 izvoliti v kongres. Tu je bil voditelj stranke, ki je podpirala predsednika ter je bil največji govornik v ustavnih vprašanjih. Leta 1800 ga je predsednik Adams imenoval državnim tajnikom in prihodnje leto glavnim sodnikom vrhovnega sodišča. Na tem mestu je ostal 33 let, do svoje smrti l. 1835. — Marshall ima mnogo zaslug za razvoj mlade republike. V času, ko so bile ustavne pravice še nedoločene, ko je bila ameriška vlada še v eksperimentalni stopinji, so bile njegove določbe kot vrhovnega sodnika največjega pomena za ustvaritev dobro organizirane federalne vlade.

25. septembra 1807. Alfred Vail — ameriški iznajditelj, se je rodil tega dne v Morristownu, N. J. — Ko je bil Samuel Morse, iznajditelj brzojava, profesor umetnosti v New Yorku, se je Vail tam nahajal kot dijak. Morse je pripravil razstavo svojega brzojavnega aparata, h kateri je povabil tudi dijake. Vail se je takoj zanimal za novo iznajdbo in nagovarjal je očeta, naj pomaga Morse-u, ki je bil sam brez sredstev. Dogovorjeno je bilo, naj Morse pokaže svojo iznajdbo kongresu. V pripravah za to demonstracijo se je Vail prepričal, da Morsejev sistem oddajanja in sprejemanj asignalov ni bil povsem dober, in znašel je sloviti sistem pik in črt, kombinacije, ki tvori brzojavni alfabet.

26. septembra 1651. Francis Daniel Pestorius, ameriški kolonist iz Nemčije. Postal je član "Družbe prijateljev" (kveker) ter se je na Angleškem seznanil z William Pennom. Tako se je leta 1683 preselil v njegovo kolonijo, Pennsylvanijo, skupaj z raznimi pripadniki verske sekte Menonitov iz Nemčije in Nizozemske. Naselili so se v Germantown, ki tvori danes del Philadelphije. On je bil vodja te kolonije in ustanovil je prvo večerno šolo v Združenih državah. Dvigal je večkrat svoj glas proti suženjstvu črncev; ohranjen je še vedno tudi njegov rokopis, ki predstavlja prvi protisuženjski protest v tej deželi. Najbolj znano njegovo delo je knjiga, ki opisuje Pennsylvanijo. — Umrl je leta 1719.

INTELIGENČNA PREIZKUŠNJA PRISELJENIŠKIH OTROK

Čitatelji so gotovo že večkrat slišali o takozvanih inteligenčnih preizkušnjah (intelligence test), potom katerih praktični dušeslovci skušajo ugotoviti stopinjo umne nadarjenosti preizkušanega človeka. Zlasti nasprotniki priseljevanja in zagovorniki teorije o dozdevni "speriornosti" takozvanih nordiških ali severo-evropskih plemen so skušali izbijati mnogo kapitala iz nekaterih inteligenčnih preizkušenj v ameriški vojski za časa vojnega nabora, katere so po njihovem mnenju dokazale nižjo umno stopinjo pri nekaterih priseljenih narodnostih. Drugi strokovnjaki boljšega kova so to trditev izpodbijali s tehtnimi razlogi in dokazovali, da naravna inteligenca nima prav nič opravljati s plemenem ali narodnostjo. To zadnjo trditev potrje vrsta inteligenčnih preizkušenj, ki so jih nedavno izvedli na otrocih priseljenih družin, zadržanih na Ellis Islandu.

V teh preizkušnjah so bili zastopani otroci petindvajsetih narodnosti. Našlo se je sicer mnogo razlik umne nadarjenosti izmed poedinih otrok, ali prav malo razlike izmed skupin otrok, grupiranih po rasi ali narodnosti. Povprečna inteligenca poedinih narodnostnih skupin je bila približno enaka.

Kakor trdi Bertha M. Boody, eksekutivna tajnica Y. W. C. A. v New Yorku, izidh te preizušenj se precej ujema z izidom sličnih pjreizkušenj, izvedenih na neizbranih skupinah ameriških otrok.

Truplo dijaka Ostermana najdeno.

Truplo dijaka Jakoba Ostermana, ki je pred tedni utonil v Savi v Tomačevem, so potegnili v Zaprešiču iz Save.

Beseda slovenskim materam.

Namen tega oglasa kot tudi drugih, ki bodo od časa do časa sledili, je pojasniti materam, ki ne morejo same hraniti otrok, vse glede hranjenja otrok. Ti oglasi vas bodo jako zanimali, ker bo v njih na priprost način povedano marsikaj, kar bi morale vedeti glede prehrane otrok in Bordenovega Eagle Mleka, ki je na svetu najboljša hrana za otroke.

Ali bo vaš otrok rastel, da bo močan in zdrav?

Oče in mati ne smeta samo skrbeti kako je otrok velik, pač pa morata skrbeti tudi za telesni in duševni razvoj otroka. Gotovo želita, da bi bil čvrst, zdrav, močan ter velik.

Hrana, ki jo dajete otroku, ima velik vpliv na njegovo rast. Zdravniki so dokazali, da postane otrok močan in dobrega zdravja, če je deležen od začetka pravilne hrane in oskrbe. Če hočete vsledtega, da bo vaš otrok močan in zdrav, mu dajte hrano, ki je najbolj podobna materinemu mleku. Bordenovo Eagle Mleko je najboljše nadomestilo za materino mleko.

Na tisoče in tisoče otrok po vsej deželi se mora zahvaliti za svoje zdravje in čvrstost Bordenovemu Eagle Mleku. Niti malo ni dvomiti o čistobi Bordenovega Eagle Mleka ali uspehih tisočerih evropskih mater, ki so ga imele ž njim. To ugotovilo temelji na tisočerih pričanjih, ki jih dobimo vsako leto od zdravnikov in hvaležnih mater.

Če vaš dojenček ne pridobiva toliko na teži kot bi moral, če ne spi dobro ponoči ter je nemiren, in če mislite, da hrana, ki mu jo sedaj dajete, ni pravilna, izpolnite kupon v tem oglasu in mi vam bomo povedali, kako je treba hraniti vašega otroka z Eagle Mlekom. Bordenovo Eagle Mleko bo rešilo problem za vas kot ga je rešilo za tisočere druge matere, ki niso mogle dojiti svojega otroka in niso mogle dobiti zanj primerne hrane, dokler se niso začele posluževati Eagle Mleka. Ne odlašajte, ampak pošljite nam danes ta kupon.

KUPON

Ta kupon vas upraviči do brezplačnih pojasnil v vašem jeziku, kako vam je treba skrbeti zase in za vašega otroka. Izrežite ga ter ga pošljite danes s svojim imenom in naslovom.

Ime .....

Naslov .....

..... 1 (Slovenian).

THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York

Borden's
EAGLE BRAND
CONDENSED MILK

Angleški premogarski štrajk.

Zdaj je že več kot tri mesece, odkar traja angleški rudarski štrajk in še ni izgleda, da ga bo kmalu konec. Nad en milijon delavcev štrajka; če pa prištejemo še njih rodbine, potem pa lahko računamo, da je od tega štrajka prizadetih najmanj deset odstotkov angleškega prebivalstva. Za silen socijalen boj gre torej tu, ki zato tudi močno pretresa vse gospodarsko življenje Anglije.

Ali bodo rudarji v tem boju zmagali? Po sedanjem stanju soditi, nimajo skoraj nobenega izgleda, in kakor vse kaže, bi bili danes gotovo pripravljeni skleniti mir, ki so ga svoj čas odklonili in stopili v stavko. Odločujočo vlogo v celem tem sporu igra pač kriza, ki ima svoje vzroke v mnogih okolnostih: v zmanjšanem povpraševanju po angleškem premogu, predvsem pa v učinkih vsesplošne svetovne gospodarske krize.

Ko so Francozi in Angleži zasedli nemško rursko ozemlje, takrat je seveda nastopila za nemške premogovnike visoka konjunktura in takrat so delavci izrabili priliko in pognali mezde za 33 odstotkov kvišku. Ta dobra konjunktura pa seveda ni mogla dolgo trajati in je bilo predvideti, da bo potem prišlo do velikega razračunavanja med podjetniki in delavci. Da se to po mogočnosti prepreči, je vlada ustanovila premogovno komisijo in dovolila pri poteku mezdne pogodbe podporo za devet mesecev, upajoč, da bo v tem času stvar poravnana. Podpora je imela namen, da v tem predhodnem času vzdržuje delavske mezde nezmanjšane. Toda komisija je delala počasi, šele marca meseca je podala svoje poročilo, ki odklanja nacijonalizacijo rudnikov in izraža doseči poravnavo med delodajalci in delavci na ta način, da ostane delovni čas neizpremenjen, a da se ima izvesti revizija najnižjih mezd. Vlada je bila s tem poročilom zadovoljna, delodajalci so zahtevali podaljšanje delovnega časa, a rudarji so odklonili i to in vsako popuščanje v mezdnem vprašanju. Do sporazuma ni prišlo, generalni svet strokovnih organizacij se je postavil na stran delavcev, in tako je izbruhnil 4. maja generalni štrajk, ta največji socijalnopolitični dogodek v zgodovini Anglije.

Generalni svet delavskih zvez pa nikakor ni bil voljan iti z rudarji čez drn in strn. Pa jih je hotel podpirati v boju proti znižanju plač, bil pa si je obenem tudi na jasnem, da je treba najpoprej reorganizirati industrijo in jo postaviti tako v položaj, da bo mogla spet plačevati stare mezde. Ker pa so rudarji odklanjali vsako koncesijo in vsak kompromis, je končno moralo priti do preloma med njimi in generalnim svetom. In tako se je generalni štrajk, kakor znano, potem prekinil in prepustilo se je rudarjem, da sami bijejo svoj boj dalje.

Razen njih je izprevidel pač vsakdo, da so naredili napako. — Ugodni trenotek, ko so mogli doseči mir z izpremembo samo plače in pa daljšim prehodom je bil zamujen. Obenem pa se je poostrilo tudi razpoloženje proti njim, simpatije do njih so se ohladile, in borbenost, združena z nepopustljivostjo na nasprotni strani je narastla. Šef vlade Baldwin, prej kolikortoliko pomirljiv, je postal zdaj nespravljiv in ofenziven. — In tako je prišlo potem do zakona, ki povišuje delovni čas v rudokopih na osem ur, udarec za delavce, ki jim je krajši delovni čas še važnejši kot mezda.

Na podlagi podaljšanega delovnega časa so stavili potem rudarjem nove mezdne ponudbe, a ti so jih odbili in ostali na svojem stališču. Zdaj pa so nastopili kot posredovalci anglikanski škofje in predlagali: brezpogojno sprejetje poročila komisije, premirje, stare mezde s podporo skozi štiri mesece, med tem pogajanja, eventuelno razsodišče. Baldwin je na to izjavil: Ne!

Zdaj so začeli izprevidevati tudi voditelji štrajka, da treba odnehati in so priporočili rudarjem, naj se postavijo na stališče predloga škofov. Rudarji bodo to tudi slednjič najbrže storili, toda prepozno je že. Takrat, po generalnem štrajku bi imeli rudarji moralno podporo vlade in še več, ko bi bili sprejeli redukcijo mezd, v kar so zdaj pripravljeni. Zdaj pa je Baldwin tako oddaljen od tega, da je celo napisal pismo na ameriško javnost, z namenom, da onemogoči tam nabiranje podpore za angleške rudarje. Danes se zahteva brezpogojna kapitulacija rudarjev. . .

In vendar — škoda, ki jo je doslej štrajk povzročil angleškemu narodnemu gospodarstvu, znaša že več zlatih milijard, vse visoke peči so pogašene, angleške finance trpe, — vsa Anglija je interesirana na prenehanju tega usodepolnega stanja, in tako je vseeno še upanje, da bodo rudarji iz tega boja izšli navsezadnje vsaj s kako, četudi neznatno pridobitvijo.

("Slovenec".)

Ura brez kazalcev in številk.

Moderni promet zahteva predvsem natančen čas in način, čas v trenotku ugotoviti. Posebno je to potrebno po velemestih na primer v Londonu, na podzemeljski železnici, ko vsake pol minute vozi vlak. Že več poskusov v tej zadevi je bilo tu in tam, a brez posebnega uspeha. Tako so rimske številke nadomestili z debelimi črtami, a vseeno je potrebno na takozuro natančno pogledati, da se ugotovi čas. V zadnjem času pa so po kolodvorih angleških železnic upeljali zanimiv poskus z urami, na katerih sta dve tabli na mestu kazalcev in številk. Na levi kaže taka ura številke ure, na desni pa minute. Menjava od minute do minute se vrši električnim potom.

Želva — modna žival.

Najnovejše v Londonu je sedaj to, da moraš imeti svojo želvo, ako hočeš biti moderen. Kdor je še nima, hiti k trgovcu z živalmi, da si jo nabavi. Najmanjše stanejo samo par šilingov, ako pa imamo dosti denarja, si kupimo lahko pravega velikana, katero pa moremo držati le v vrtu. Male pa so zadovoljne, da jim vržemo le nekaj solate. Krošnjarji jih ponujajo po hišah in baje jih je iz Grčije in drugih krajev ob Sredozemskem morju velike množine vseh velikosti na poti v Anglijo.

BRKE SO ZOPET MODERNE

Doslej so mučile samo ženske same sebe, svoje starše, soproge in zaročence z vprašanjem: — Ali naj se dam ostriči ali ne? — sedaj pa so postavljeni tudi moški pred enako važno vprašanje: — Ali naj si pustim rasti brke, ali ne? — Ne smejte se, temveč bodite prepričani, da gre za zelo resno stvar, često za jako "usodno" vprašanje. Ne gre namreč samo za modno kapricо, temveč za nekaj višjega, in sicer zato, da nastopimo po večnih besednih protestih zoper maskulinizacijo ženske končno enkrat s pogumnim dejanjem.

Opazovali smo z grozo, kako je zlomila ženska vsako tradicijo, kako je vrgla svoje najvažnejše spolne znake, dolge lase, žensko linijo, žensko priderijo in nežnost ter še marsikaj drugega od sebe. To, o čemer so tudi najdrznejše feministke pred četrtstoletjem komaj sanjale, je postalo fakt. Demokratični princip enakopravnosti se je temeljito uveljavil. Kajti ravno glede vprašanja brk moramo ugotoviti, da so nas pritisnile ženske hudo ob zid. Kakor so javkale preje nad tiranstvom, če smo jih skušali pregovoriti, naj se ne dajo ostriči, tako hočejo biti sedaj zadnja inštanca radi vprašanja, če si naj pustimo rasti brke ali ne. Ženska ve, oziroma sluti, da so brke ena od onih grdih predpravic, ki jih je naklonila narava moškemu. Hvala bogu: vsaj na tem polju nam ženska ne more in nam ne bo mogla nikdar slediti. Naj pretvarja svojo naravo kolikor hoče, nikdar ne bo mogla komandirati: — Brke, zrastite mi! — Kaj čuda, da so bile brke in brada že od nekdaj simbol moškega, dasi nimajo pravzaprav nič ž njo opraviti. Povsodi, kjer je vihtel moški žezlo ali ga še vihti, je bila brada v veliki časti, tako n. pr. v dobi patriarhata, predvsem v Orijentu.

Nova moda brk izhaja seveda iz klasične dežele moške mode, iz Anglije. Propaganda, ki jo uganjajo v Angliji za brado, ima, če dosedaj že drugega ne, vsaj ta uspeh, da ne vidimo v nobenem angleškem modnem katalogu niti enega moškega mannequina brez brk. To pa znači, da so postale brke, vsaj v Angliji, oficijelno moderne.

Anglež, ki noče biti staromoden in nekorekten, si mora torej pustiti nolens volens rasti brke.

In tako je prav: novo vzbudivša se moškost to spričo ženskega poblepa po emancipaciji, ki se je tako razpasel, energično zahteva.

Malenkost, bi utegnil kdo misliti. V tehničnem oziru smo sicer dokaj na boljšem kot ženske: moški izpremenimo fronto mnogo lažje kot ženske, če bi se jim zdelo to potrebno, brke zrastejo mnogo hitreje kot dolgi ženski lasje. — Toda premagati nam je še druge težave, takozvane inponderabilije kot bi dejal politik. V prvi vrsti gre za odpor drugega spola. Neka znana filmska diva je dejala: — Brk ne morem videti. Brke tako strašno bodejo. Moža, ki bi mi opraskal pri poljubovanju vsak dan z brkami obraz, ne bi nikdar marala. — Torej ljubezenska stavka! Koeljiva stvar! Toda treba bo poskusiti. Bomo videli, kdo bo brez ljubezni dalje časa vzdržal!

Tragična smrt visokega funkcijonarja francoske državne banke.

Eden od najvišjih funkcijonarjev francoske državne banke Jules Decamps, ki je sodeloval kot finančni strokovnjak pri več mednarodnih konferencah ter spremljal bivšega francoskega medzavezniškega ministra Pereta v svrho ureditve medzavezniških dolgov London, se je te dni s svojim avtomobilom ponesrečil pri Guretu. Počila mu je namreč nenadoma pri avtomobilu pnevmatika, vsled česar se je avto, ki je vozil z največjo brzino prevrnil. Decamps je ostal na mestu mrtev, njegova žena težko ranjena, dočim so ostali njihovi otroci nepoškodovani. Decamps je bil profesor na visoki šoli političnih znanosti.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH.

POUČNE KNJIGE

MOLITVENIKI

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

: : IGRE : : RAZNE POVESTI IN ROMANI

MILČINSKIJEVI SPISI:

Naša leta, broširano ..... .60
Na Indijskih otokih ..... .50
Na Preriji ..... .30
Nihilist ..... .40
Narodne pripovedke za mladino .. .40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

NARODNA BIBLIOTEKA:

Kranjska čebelica ..... .90
V gorskem zakotju ..... .35
Za kruhom ..... .35
Črtice iz življenja na kmetih ..... .35
Babica ..... 1.—
Berač ..... .35
Elizabeta, angleška kraljica ..... .35
Amerika, povsod dobro, doma najbolje ..... .35
Boj s prirodo, Treskova Urska .... .35
Emanuel, lovčev sin ..... .35
Spisje ..... .35
Beatin dnevnik ..... .60
Grška Mytologija 1.00
Z ognjem in mečem 3.00
Nekaj iz ruske zgodovine ..... .35
Božja kazen ..... .35
Napoleon I. ..... .75
Obiski. (Cankar). Trdo vezano 1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .. .25
Ogenj tr. v. 1.30
Pesmi v prozi, trdo vez. ..... .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez... 1.00
Pabirki iz Roža (Albrecht) ..... .25
Pariški zlatar ..... .35
Pingvinski otok tr. v. ..... .90
Pod svobodnim solncem 1. zv. 1.00
Plebanuš Joanes tr. vez. ..... 1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem ..... .50
Poslednji Mehikanec ..... .30
Pravljice H. Majar ..... .30
Povest o sedmih obešenih ..... .70
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Po strani klobuk, trdo vez. ..... .90
Požigalec ..... .25
Praprečanove zgodbe ..... .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..... .25
Ptice selivke, trda vez. ..... .75
Pikova dama (Puškin) ..... .30
Pred nevihto ..... .35
Pravljice in pripovedke (Košutnik)
1. zvezek ..... .40
2. zvezek ..... .40
Rablji, trda vez ..... .75
Robinzon ..... .60
Revolucija na Portugalskem ..... .30
Rinaldo Rinaldini ..... .50
Slovenski šaljivec ..... .40
Slovenski Robinzon, trdo vezan .... .70
Suneški invalid ..... .35
Skozi širno Indijo ..... .50
Sanjska knjiga Arabska 1.50
Sanjska knjiga, nova velika ..... .90
Sanjska knjiga, mala ..... .60
Spake, humoreske, trda vez ..... .90
Strahote vojne ..... .50
Sveta noč, zanimive pripovedke ... .30
Strup iz Judeje ..... .75
Spomin znanega potovalca 1.50
Spomini jugoslov. dobrovoljca — 1914—1918 ..... 1.—
Stritarjeva Anthologija trda vez .. .90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..... .30
Svitanje (Govekar), vez. 1.20
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..... .80
Sveta Notburga ..... .35
Sv. Genovefa ..... .50
Sredozimci, trd. vez. ..... .60
broš. ..... .40

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez. ..... .90
Machbet, broširana ..... .70
Othelo ..... .70
Sen kresne noči ..... .70

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga ..... .30
7. zv. Jagnje ..... .30
8. zv. Pirhi ..... .30
13. zv. Sveti večer ..... .30
14. zv. Povodenj ..... .30
17. zv. Brata ..... .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš. .... .50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. ..... .35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. ..... .25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš. ..... .35
Št. 8. Akt št. 113 ..... .70
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš. ..... .70
Št. 10. Ivan Albreht: Andrej Ternovc, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. ..... .25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. ..... .35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš. ..... .30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. ..... .30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris , 236 str., br. .80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš., ... .45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str., ... .30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .... .25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. ..... .50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. ..... .45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš. ..... .25
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. O. Golar, 60 str., br. .30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del. 355 str., broš., ... .80
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja .. .80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br. .35
Št. 27. Fran Erjavec: Brezposlenost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. ..... .35
Št. 29. Tarzan sin opice ..... .90
Št. 31. Roka roko ..... .25
Št. 32. Živeti ..... .25
Št. 35. Gaj slustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš. ..... .50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str., ... .65
Št. 37. Domače živali ..... .30
Št. 38. Tarzan in svet ..... .90
Št. 39. La Boheme ..... 1.—
Št. 46. Magola ..... .40
Št. 47. Misterij duše ..... 1.—
Št. 48. Tarzanove živali ..... .90
Št. 49. Tarzanov sin ..... .90
Št. 50. Slika De Graye 1,20
Št. 51. Slov. balade in romance .... .80
Št. 52. Sanin 1.50
Št. 54. V metežu ..... 1.—
Št. 55. Namišljeni bolnik ..... .50
Št. 56. To in onkraj Sotle ..... .30
Št. 57. Tarzanova mladost ..... .90
Št. 58. Glad (Hamsun) ..... .90
Št. 61. Golar: Bratje in sestre .... .75
Št. 62. Idijot I. del. (Dostojevski) .90
Št. 63. Idijot II. del (Dostojevski) .90
Št. 64. Idijot III. del (Dostojevski) .90
Št. 65. Idijot IV. del (Dostojevski) .90
Vsi 4 deli skupaj $3.25

SPILMANOVE PRIPOVEDKE:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona ..... .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora ..... .25
4. zv. Praški judek ..... .25
8. zv. Tri Indijanske povesti ..... .30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japonskega ..... .30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlad Akbarja Velikega ..... .25
11. zb. Rdeča in bela vrtnica, povest .30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz misjonov v Koreji ..... .30
13. zv. Boj in zmaga, povest ..... .30
14. zv. Prisega Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske .. .30
15. zv. Angelj sužnjev. Brazilijska povest ..... .25
16. zv. Zlatokopi. Povest ..... .30
17. zv. Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo ..... .30
18. zv. Preganjanje Indijskih misjonarjev ..... .30
19. zv. Mlada mornarja. Povest .30

Tisoč in ena noc, trdo vez. ..... .90
Tik za fronto ..... .70
Tunel ..... 1.—
Tatič, Bevk, trd. vez. ..... .75
Tri povesti (Flaubert), trd. vez. .. .75
Tri povesti grofa Tolstoja ..... .50
Turki pred Dunajem ..... .60
Trenutki oddiha ..... .40
V oklopnjaku okrog sveta, I. del .. .90
V oklopnjaku okrog sveta, II. del .. .90
Veliki inkvizitor ..... 1.—
Vera (Waldova) broš. ..... .35
Višnjeva repatica (Levstik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore trdo vezano ..... .75
broš. ..... .60
Vojska na Balkanu, s slikami .... .25
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi ..... .30
Vodnik svojemu narodu ..... .25
Zgodba Napol. huzarja vez. ..... 2.—
Zmisel smrti ..... .60
Zadnji dnevi nesrečnega kralja .60
Zadnja pravda, trdo vezana ..... .75
Zadna pravda ..... .50
Zmaj iz Bosne ..... .70
Zlatarjevo zlato ..... .90
Za miljoni ..... .65
Ženini naše Koprnele ..... .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdoti ..... .80
Zločin v Orsevalu 246 str. ..... 1.—

ZBIRKA SLOVENSKIH POVESTI:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ..... .35
2. zv. Hudo brezdno ..... .35
3. zv. Vesele povesti ..... .35
4. zv. Povesti in slike ..... .35
5. zv. Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh ..... .65

ZBRANI SPISI ZA MLADINO (GANGL):

2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi ..... .50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ..... .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti ..... .50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat .... .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti .50

Ljudski oder:

4. zv. Tihotapec, 5 dejanj ..... .60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja ..... .60

Zbirka ljudskih iger.

3. snopič. Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje ..... .60
9. snopič. Na Betlehemskem poljanah. Kazen ne izostane. Očetova kletev, Čašica kave ..... .30
12. snopič. Izgubljen sin, V. ječi, pastirici in kralji, Ljudmila, — Planšarica ..... .30
13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok ..... .30
14. snopič. Junaška deklica. Sv. Boštjan, Materin blagoslov ..... .30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fabjola in Neža ..... .30
20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka ..... .30

PESMI IN POEZIJE:

Bob za mladi zob, trda vez. ..... .40
Gregorčič, poezije trda vez. ..... .75
Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko .. .40
Godec; Pored narodnih pravljic o Vrbkem jezeru. (A. Funtek) Trdo vezano ..... .75
Kettejeve poezije trda vez 1.10
Kraguljčki (Utva) ..... .65
Ko so cvele rože, trda vez. ..... .60

Moje obzorje (Gangl) 1.25
Marcic (Gruden) broš. ..... .30
Primorske pesmi (Gruden) vez. .... .35
Pohorske poti (Glaser) broš. ..... .30
Slutne (Albreht) broš. ..... .30
Pesmi Ivan Zormana. Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini 1.25
Slovenska narodna lirika. Poezije .50

Oton Zupančič:

Ciciban, trd. vez ..... .50
Mlada pota, trda vez ..... .50
Sto ugank ..... .50
V zarje Vidove, tr. vez. ..... .90
Vijolica. Pesmi za mladost ..... .60
Zvončki. Zbirka pesnij za slovensko mladino. Trdo vezano ..... .90
Zlatorog, pravljica, trda vez. ..... .60

PESMI Z NOTAMI:

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:

Priložnostne pesmi (Grum) $1.10
Slovenski akordi (Adamič) I. zv. .. .75
Slovenski akordi (Adamič) II. zv. .. .75
Pomladanski odmevi I. in II. zv., vsak ..... .45
Ameriška slovenska lira (Holmer) .. 1.50
Orlovske himne (Vodopivec) 1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamič) ..... .45
16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamič) 2. zv. ..... .80
Dvanajst pesmi I. in II. zv. izdala Glasbena Matica ..... .50

MOŠKI ZBORI:

Slovenske narodne pesmi (Hubad) izdala Glasbena Matica ..... .40
Trije moški zbori (Pavčič) izdala Glasbena Matica ..... .40
Domovini (Foerster) izdala Glasbena Matica ..... .40
Narodna nagrobnica (Pavčič) ..... .35
Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv. .. .45
Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv. .. .4

SAMOSPEVI:

Pastirica, Kanglica, Snegulčica .... .45
Nočne pesmi (Adamič) 1.25
Šest pesmi, izdala Glasbena Matica .75
Štirji samospevi, izdala Glasbena Matica ..... .45

MEŠANI ZBORI:

Planinske II. zv. (Laharnar) ..... .45
Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica ..... .45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov ..... .45
Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvospev ..... .20
V pepelnični noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica ..... .75
Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo ..... .20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.00
Kuplet Kuza - Mica (Parma) ..... .40
Naši himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja ..... .15

PESMARICE GLASBENE MATICE:

1. Pesmarica, uredil Hubad 2.50
2. Slovenske narodne pesmi (Bajuk) ..... .45
3. Narodne pesmi (Gerbic) .... .30
4. Koroške slovenske narodne pesmi (Svikaršić) 1., 2. in 3. zv. skupaj 1.00

Slovenske narodne pesmi Benečije (Orel) ..... .45

MALE PESMARICE:

Št. 1. Srbske narodne himne ..... .15
Št. 1, a. Što čutiš, Srbine tužni .... .15
Št. 2. Zrinjski Frankopan ..... .15
Št. 5. V sladkih sanjah ..... .15
Št. 6. Jadransko morje ..... .15
Št. 7. Pri oknu sva molče slonela .... .15
Št. 8. Slovo ..... .15
Št. 9. Pogled v nedolžno oko ..... .15
Št. 10 Na planine ..... .15
Št. 11. Zvečer ..... .15
Št. 12. Vasovalce ..... .15
Št. 13. Podoknica ..... .15
Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj ..... .50
Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved) ..... .25
Vojaške narodne pesmi (Kori) .... .30
Narodne vojaške (Ferjančič) ..... .30
Lira, srednješolska 2 zvezka skupaj $2.—

Mešani in moški zbori. (Aljaš) —

3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč ..... .40
5. zvezek: Job; V mraku; Dneva nam pripelji žar; Z vencem tem ovenčam slavo; Triglav ..... .40
6. zvezek: Opomin k veselju; Sveta noč · Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo ..... .40
7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo .40
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo hoti (moški zb.); Prijatelj in senca (mešan zb.); Stoj, solnčice stoj; Kmetski hiši ..... .40
9. zvezek: Spominčice; Večerni zvon Sироti; Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni zvon; Zdravice. I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone solnce ..... .75

CERKVENE PESMI:

Domači glasi. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.00
12 cerkvenih pesmi za razne prilike cerkvenega leta ..... .50
12. Tantum Ergo. (Premrl) ..... .50
Mašne pesmi za mešan zbor. — (Sattner) ..... .50
Slovenska Sv. Maša, za mešan zbor, s spremljavo orgelj ..... .50
12. Pange Lingua. Tantum Ergo Genitori. (Foerster) ..... .50
12 Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Gerbič) ..... .50
Srce Jezusovo. 21 pesmi na čast Srcu Jezusovem. (F. Kimovec) .... .50
Slava nebeške kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. — Sopran, alt, tenor, bas ..... .40
Hvalite Gospoda vnjegovih svetnikih. 20 pesm na čast svetnikom. (Premrl) ..... .40
10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu. (Grum) ..... .35
12 Tantum Ergo (Premrl) ..... .50
Missa in honorem Sanctae Caeciliae. (Foeerster) ..... .50
Missa in honorem St. Josephi (Pogachnik) ..... .40
Missa Brevis et facilis (Sattner) .. .40
Missa de Angelis (Kimovec) ..... .40
Litanije presv. Srca Jezusovega (Foerster) ..... .40
Oremus pro Pontifice ..... .40
Kyrie ..... .60
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) ..... .40
Sv. Nikolaj ..... .60

NOTE ZA CITRE:

Buri pridejo, koračnica ..... .25
Slovenski citrar (Wilfan) ..... .25
Safaran. Ruska pesem. — (Wilfan) .25

NOTE ZA TAMBURICE:

Slovenske narodni pesmi za tamburaški zbor in petja. (Bajuk) 1.30
Bom šel na planince. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk(..... 1.00

NOTE ZA GOSLI:

Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi .. .50
Uspavanka ..... .25

NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Narodni zaklad. Zbirka slovenskih narodnih pesmi ..... .90
Uspavanka ..... .70

NOTE ZA KLAVIR:

Klavirski album za mladino (Pavčič) 1.00
Tri skladbe za klavir (Adamič) ..... .50
Tri skladbe za klavir (Premrl) .... .45
Moje sanje ..... .20
Slovenski biseri, narodni potpouri.... (Jakl) ..... .40
Slovenske zdravice (Fleischmann) .. .20
Pripoznanje. Polka mazurka. — (Jakl) ..... .40
Srčno veselje. Polka franc. — (Jakl) .40
Vesela plesalka. Polka mazurka. (Jakl) ..... .40
Ljubavno blebetanje. Polka mazur. (Jakl.) ..... .40
Zmiraj zvesta, polka, (Jakl) ..... .40
Primorski odmevi. Fantazija. — (Breznik) ..... .50
Orel. Koračnica. (Jakl) ..... .25
Mabel. Intermezzo (Aletter) ..... .20
At a Penguins Picnic. Intermezzo (Aletter) ..... .20

RAZGLEDNICE:

Zabavne. Različne, ducat ..... .25
Newyorške. Različne, ducat ... .25
Velikonočne, božične in novoletne ducat ..... .25
Iz raznih slovenskih krajev, ducat.. .40
Posamezne po ..... .05
Narodna noša, ducat ..... .40
Posamezne po ..... .05
Planinski pozdravi, ducat ..... .40
posamezne po ..... .05
importirane prorokovalne karte 1.—

ZEMLJEVIDI:

Zemljevid Jugoslavije ..... .80
Slovenske dežele in Istra ..... .25
Združenih držav veliki ..... .40
Združenih držav, mali ..... .15
Nova Evropa ..... .50
Zemljevidi: Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po ..... .25
Zemljevidi: Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po ..... .40
Velika stenska mapa Evrope 2.00

Prorokovalne karte $1.00

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, priporočeno komandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York

Japonska - - država socijalnih razredov.

Korespondent "Berliner Tageblatta" dr. Sternberg pripoveduje v tem časopisu prav zanimivo o razmerah v državi daljnega vzhoda, v kateri tudi "ni vse zlato, kar se sveti". Člannek prinašamo v krajšem ekscerptu.

Kakor v Evropi, tako je bilo na Japonskem do zadnje ga časa plemstvo v premoči. Moderna državna in družabna oblika Japonske je s plemstvom odločno pomedla. Kar je plemstvu še ostalo, je le še številno zastopstvo v gosposki zbornici in nekaj malenkostnih privilegijev. Samurai ali plemstvo, ki je bilo tja do leta 1868 nebeško vzvišeno nad navadnim ljudstvom, je sedaj popolnoma brez moči. Pač se je ojačila denarna aristokracija, čeprav ni dobrih 80 let od tega, ko se je zdelo japonskemu plemiču sramotno poznati denar. Plemski stan je moral takoj, ko je postal nepotreben, izvajati konsekvence. To je beseda in volja Japonske, in sicer konservativne, militaristične, da ne govorimo o liberalni. Plemstvo je bilo brezobzirno razlaščeno.

Knezom se je sicer pustilo razmeroma več posesti kot nižjemu plemstvu, to pa zato, ker jim je v prejšnjih treh stoletjih država že precej okrnila njihovo moč. Ker so se približno eno desetino prebivalstva tvorečemu plemstvu izvila iz rok ekonomska sredstva v svrho protirevolucije, se je nacijonalna stabilnost in moč Japonske znatno dvignila.

Vendar niso Japonci nikak homogen narod. Ni je dežele, niti ljudstva, kjer bi bolj veljale plemske, provincijalne in tudi lokalne posebnosti. Japonska je bolj prožeta z regionalizmom kot Italija, Nemčija ali kakšna balkanska država.

Toda treba pripomniti, da ni vedno - objektivno razlikovanje med homogenimi in regionalističnimi narodi. Vsak narod misli o drugem, da je bolj homogen kot on sam. Ako nemški profesorji ubijajo mladini v glave, da so n. pr. Francozi homogeni in da se Nemci delijo na Pruse, Bavarce, Sakse itd., je treba pomisliti, da je napisl Barbuse v svojem "Le feu" o svoji kompaniji: — Iz vseh poklicev smo, iz vseh plemen. — In če bi Japonec napisal podobno knjigo, bi pisal enako.

Edini dejanski privilegirani stan na Japonskem (izzemši v gosposki zborniei zastopanega plemstva in seveda novih težkih davkoplačevalcev), je vojaštvo, ki je s svojo organizacijo ustanovilo edinost države. Častniki se večinoma izbirajo iz vrst Satsuma in Čeču kast. Vendar so ti privilegiji postali zelo nepopularni in čez kakih dvajset let bodo mogli najbrž vsi častniki enako napredovati, pa naj so še z tako nizkih stanov.

Veliko skrb povzroča državi problem zaničevanega Eta stanu. Pripadniki Ete so potomci nekdanjih klavcev, mesarjev, usnjarjev in čevljarjev. Po naukih Bude je ubijanje živali nekaj sramotnega in nizkotnega, toda srednjeveški vitezi so rabili usnje, in glavno radi tega so morale gotove osebe ubijati živali, ne radi mesa. Moderni sedanji klavci in podobni podjetniki uživajo po svoji danarni moči enak respekt kakor v Evropi, razen če niso pripadniki Ete, zaničevane kaste. Eta živi, ločeno od ostalega ljudstva, v posebnih okrajih in vaseh. Nihče noče priti v dotik ž njimi. Seveda je novo državno pravo odstranilo te razlike, toda na Japonskem je tradicija več kot zakon.

Vlada je brez moči proti temu. V vojaštvu sicer ne dopušča nikakega razlikovanja, toda vseeno ne pride Eta do višjega vojaškega čina. Pri uradništvu so razmere boljše, toda tudi med višjimi uradniki jih je malo iz Eta, ali pa vsaj nočejo tega prostovoljno priznati.

Ako pa se je posrečilo napraviti pripadniku Ete višji univerzitetni izpit, izgine z njega ta sramotni pečat. Inteligenca močno deluje za odpravo teh razlik, kakor nastopa tudi v Evropi za odpravo razlik med pripadniki raznih kast, religij, plemen in poklicev. Japonski študentje bi smatrali za veliko krivico, če bi se med njimi pripetilo kako tako razlikovanje. Tudi vseučiliški profesorji so lahko radi svojega pripadništva k Eti brez skrbi za svojo karijero. Za te razlike se enako malo brigajo veletrgovci in industrijci.

Veliko zlo delajo v tem oziru fašistovske organizacije, katerih i na Japonskem ne manjka in ki jih podpira vlada. Med Eto in fašisti pride do pogostih zigredov. kajti tudi Eta ima svojo bojno organizacijo, ki plove precej v radikalnih in socijalističnih vodah Socijalizma pa se boje na Japonskem bolj kot v malokateri drugi državi.

Pripadniki Ete so vobče mnogo bolj delavni in snagoljubni kot ostali Japonci. Enako kot Eta so kaste, ki so formirane iz potomcev bogve katerih izdajalcev tega ali onega cesarja, pa magari če je živel Efijalt tisoč let prej.

Kljub vsemu Japonska že ni več ona stanovska dežela, kakor v srednem veku. Vsa politična moč prehaja polagoma na denarno aristokracijo in Japonska postaja čimdalje bolj razredna država.

POLICIJSKI PREDPISI NA PRUSKEM

Kdor se vozi v avtomobilu po Pruskem, riskira vsak hip, da pride v konflikt s kakim policijskim predpisom. V vsakem mestecu, v vsaki vasi ga čaka usoda v podobi ploicijskega stražnika ali pa orožnika. Popolnoma nemogoče je, da bi se pravočasno natančno informiral glede neštevilnih prometno - policijskih predpisov posebno ker si ti predpisi prav pogosto nasprotujejo. Tako kot glede prometa, je glede vseh drugih zadev, glede trgovine, obrta itd. Na Pruskem nima nič manj kot 15.000 uradov pravico, da izdajajo policijske odredbe. To svojo pravico izvršujejo že nad sto let. Zato ni noben čudež, da eksistira danadanes na Pruskem vsega skupaj nad en milijon veljavnih policijskih odredb ter da se izdajajo še vsak dan nove, ki vse bujejo dodatke, izpremembe itd. aNvadnemu človeku je torej absolutno nemogoče, da bi se spoznal v tem kaosu. Posledica tega je seveda splošna pravna nesigurnost ki ima zopet zelo kvarne moralne posledice.

Opetovano se je že skušalo temu nedostatku odpomoči, tódr doslej še vselej zaman, ker se ni šc nihče upal iztrgati zla s korenino vred. Sedaj so prišli merodajni krogi končno vendar do prepričanja, da se mora stvar zipremeniti in sicer čimpreje. Načelnik policijskega oddelka v pruskem notranjem ministrstvu predlaga namreč v listu "Die Polizei", da se razpasla ovijalka policijskih predpisov z enim mahom odstrani. V veljavi naj ostanejo samo najpotrebnejši policijski predpisi in šc ti samo provizorično, za gotov kratko odmerjen čas, nakar naj se prične od kraja ter uredi celo stvar popolnoma nanovo, in sicer enotno. Število uradov, ki imajo pravico zidajati policijske odredbe, naj se močno zniža. Kompetenca nadzorovalne oblasti glede zaveljavnost policijskih predpisov potrebne potrditve naj se razširi

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje: kdor kaj prodaja: prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

Narodno gospodarstvo v Turčiji.

Takoj po padcu sultanove vlade v Turčiji, ko je Kemal paša s pomočjo sovjetske vlade prevzel upravo in vodstvo turške države, se je gospodarski položaj Turčije nahajal v skrajno raztrganih razmerah. Šele tedaj, ko so se privrženci Kemal paše politično dovolj močno zasidrali na krmilu države. je zmogel ves moderni turški upravni aparat dvigniti gospodarski položaj države v boljšo višino. — Zlasti po zmagi Turkov nad Grki je ostalo evropsko diplomacijo ki je stala za Grki, se je Kemal paša čutil ob strani sovjetske Rusije dovolj močnega, da začne na novo graditi moderno gospodarsko in kulturno uredbo mlade turške države.

Največ pažnje so kemalisti polagali na to, da dobe od katerekoli evropske države na račun določenih koncesij, gotove kredite. kajti le ž njimi je mogoče ustaliti močan gospodarski stalež v Turčiji. Težkoče in ovire, na katere so že takoj ob začetku obnovitve ekonomske uredbe Turčije naletali, so jim jasno dokazale, da je za enkrat obnova narodnega gospodarstva samo iz lastnih sredstev nemogoča in da morajo na vsak način najti drug izhod, da se jim posreči načrt industrializacije države in upeljave moderne tehnike v industriji in kmetijstvu.

Dognali so, da se morajo, ako hočejo napredovati i v gospodarstvu, ukloniti na milost in nemilost internacijonalnemu finančnemu kapitalu, s katerim jim je šele možno dvigniti mlado gospodarstvo turške države na primeren nivo.

Na podlagi tega načela so začeli takoj ustanavljati kreditne banke in sicer: kreditne banke za tekstilno industrijo, banke za kovinarstvo, banke za izkoriščanje rudnikov itd. Z ustanovitvijo teh naj bi se osredotočil ves dotok prihrankov delavskega in kmečkega prebivalstva v blagajnah teh bank in ne kot je bilo prej v navadi — v inozemskih kreditnih bankah.

Ustanovitev teh bank se je popolnoma preprečila in sicer največ s prizadevanjem in pritiskom gotovih gospodarsko odločujočih faktorjev, predvsem pa že iz predvidenih razmer.

Vplivali so pravzaprav na to ustanovitev dve plasti turškega prebivalstva, in sicer predvsem turški kapitalisti, ki so delno bili v to prisiljeni, in pa delavsko in kmečko prebivalstvo, ki je z določenimi tendencami podpiralo ta predlog kemalistične vlade.

Najmarkantnejša poteza turške vlade pa je nedvomno bila takrat, ko je zedinila in združila vse ustanovljene kreditne banke in ne glede na to, v kakšnem namenu so bile ustanovljene posamezne banke. Tako so se združile najvažnejše, naprimer državna kreditna banka za industrijo, kreditna banka za izkoriščanje rudokopov, državna kreditna banka za tekstilno industrijo, kreditna banka za metalurgijo in druge.

Vrednost teh združenih bank presega nad deset milijonov zlatih turških funtov.

Podobnega pomena so tudi druge banke, ki streme za tem, da izboljšajo socijalne razmere delavskega in kmečkega prebivalstva.

Gospodarsko največje važnost pa so nedvomno banke za izrabljenje in za nove gradnje prometnih sredstev. Glavnica te banke znaša dvajset milijonov zlatih turških funtov. Najvažnejša banka pa je Narodna banka Turčije, ki je obenem tudi glavna finančna opora kemalistične vlade.

Prometna sredstva, zlasti železnice, so bile pred časom v grozno slabem stanju. Današnja turška vlada si je stavila za nalogo, odpraviti te nedostatke. Kapitalistične družbe Turčije so skupno s posredovanjem turške vlade stopile v zvezo z inozemskimi kapitalističnimi družbami, zlasti z nemškimi. Predvsem se udejstvujeta izmed nemških industrijskih podjetij Stinnesova in Kruppova družba. Ves gradbeni materijal prihaja iz Nemčije. Tako grade sedaj Turki skupno z Nemci železnico Angora — Sivas (dolžina 500 km) — železnico Samsun — Sivas — (dolžina nad 380 km), in železnico Kutahis — Tavunšali (dolžina 220 km). V Trapezuntu pa gradi veletržec Nemlisad ozkotirno železnico preko peščenega dela Trapezunta ob Črnem morju.

Vse narodno gospodarstvo Turčije se je sedaj v novejši dobi koncentriralo na izrabljanje naftinih vrelcev in premogovnih rudnikov Ta dva vira sta najvažnejša v večanju in izboljševanju narodnega gospodarstva turške vlade.

Produkcija agrikulture stalno in rapidno napreduje. Kemalisti so znali tudi tu izrabiti takozvane nacijonalne kapitaliste in jih prisiliti do izdanja kreditov v gospodarske svrhe. Kmetijske kreditne banke pa so bile najvažnejši faktor, ki je odločal in reguliral gospodarsko stanje turške agrikulture.

Ekonomska politika sedanje Turčije temelji na izčrpavanju in pritegnenju inozemskega kapitala za izrabljanje domačega bogastva, in sicer v obeh smereh: industriji in agrikulturi. Kemalistična vlada hoče na ta način doseči in realizirati industrializacijo in uvedbo moderne tehnike na vseh poljih turške države.

S koncesijami, ki jih je dala oziroma dovolila turška vlada inozemskim kapital. družbam, kemalisti ne izrabljajo preveč nacionalnega gospodarstva Turčije. Sicer delajo velike profite, ali Turki so danes zadovoljni, da morejo potom inozemskih družb vsaj delno izrabljati svoje narodno bogastvo.

Boljšanje in večanje produkcije narodnega gospodarstva Turčije pa se predvsem predvideva v proračunih, kajti ti se z vsakim letom rapidno večajo.

Pomisliti tudi moramo, da je s socijalnimi reformami, ki jih je izvedla kemalistična vlada, našlo zlasti pri finančnem problemu veliko težkoč, zlasti, ker ni imela dohodkov, s katerimi bi lahko krila državne stroške. Da pade tu večkrat kaka finančna kriza, je jasno. Sicer te krize niso nikdar velike in nevarne in so se doslej z nekoliko reformami še vedno brez posledic poravnale. — Sedanji ekonomski položaj Turčije pa gre nedvomno po boljših potih kot v zapadno evropskih državah, kjer so gospodarske krize na dnevnem redu.

ŠTIRI ŽRTVE OGNJA

Na polju med Raztoko in Žalovem na Češkem se je vnela neke noči velika kopica sena. Iz obeh krajev so prihiteli gasilci, ki pa ognju niso mogli do živega. Kraj, kjer je stala kopica, je namreč težko dostopen, tako da gasilci niso mogli dovažati vode. Zato so se omejili samo na lokaliziranje požara, da rešijo druge pridelke v bližini kopice. Šele proti jutru, ko so že razkopavali pepel, so opazili, da so bili v kopici ljudje. Najprej so našli dve popolnoma obžgani trupli, potem pa še dve.

Štirje neznanci, katerih identitete ni bilo mogoče ugotoviti, so našli v goreči kopici strašno smrt. Enemu truplu se je poznalo, da je žensko. Ostanke trupel so zbrali in prepeljali na pokopališče. Načelnik gasilcev Černy domneva, da je v pepelu zgorele kopice najmanj devet žrtev. Svojo domnevo utemeljuje s tem, da so našli gasilci na devetih krajih ostanke človeških okostnjakov. V bližini kopice je ležal velik kup človeških kosti, med katerimi je bila tudi ženska lobanja. Med ljudstvom pa kroži govorica, da gre za strašen zločin, kar dokazuje baš ženska lobanja. Kopica je bila usodne noči najbrž pozorišče nočnih orgij, ki so se končale s požarom. Morda so moški posilili dotično žensko, in da bi izbrisali sledove svojega zločina, so zažgali seno ter plačali svojo pohotnost z življenjem.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

BOLJŠE KOT POPLAVA.

Nobenega pomola ali pa stene ni, ki bi bolj varovala pristanišče pred silo valov kot varuje Trinerjevo Grenko Vino vaš celi sistem pred želoděnimi boleznimi. Naj bo zaprtje, slab tek, napenjanje, pli-

ni, glavobol, migrena, nemirno spaije, Trinerjevo Grenko Vino vas bo rešilo vseh teh neprijetnosti. Dobro zdravje, ki je največji zaklad na tem svetu, vam ohrani samo Trinerjevo Grenko Vino. Vaše zdravilo priporočam vsem svojim prijateljem, ker boljšega ni", je pisal Mr. G. Yanez iz Thorton, Tex. 14. julija. (1 steklenica $1,25, malo več na jugu in zapadu). — Poskusite tudi Triner's Liniment, ki takoj pomaga pri revmatizmu, nevralgiji, trganju v hrbtu in Triner's Healing Salve za bolezni na koži, izpuščaje, praske, ali pa pike žuželk. Ako ne dobite v bližnji lekarni, pišite na Joseph Triner Compay, Chicago, Ill. (Ad.)

ZANIMIVA OBRAVNAVA

Pred londonskim sodiščem so se zagovarjali te dni trije gospodje, Frank Ellis, Jack Blitz in J. Phillipps, ki tvorijo skupaj ravnateljstvo kluba Frivolity. Že to ime samo zveni nekam čudno, toda ravnateljstvo je pojasnilo sodniku, ki se je zgražal nad imenom, svojo zadevo tako-le:

Klub hoče energično nastopiti proti angleškemu licemerstvu in zgražanju nad vsako dvoumno besedo. Drugod, zlasti v Franciji, je baje vse frivolno, knjige, gledališča in družba. V Angliji se pa ježijo lasje na glavi, ako kdo besedo frivolnost samo izgovoril. Zato so omenjeni gospodje nazvali svoj klub "Frivolnost", kar pa samo ob sebi ni nič slabega.

Toda preiskava je dognala nekaj drugega, kar je dalo povod za obtožbo. Policija je namreč izvedela, da se gode v klubu čudovite reči. Ko je policija to zavohala, je odredila nad klubom najstrožje nadzorstvo. Pred kratkim se je dvema policijskima uradnikoma posrečilo priti v klub in si pod raznimi pretvezami izposlovati sprejem med člane. Pri tem sta imela agenta dovolj prilike, da se seznanita s klubovim delovanjem, ki ni bilo tako nedolžno, kakor so trdili ravnatelji. Posebno ob četrtkih je bilo v klubu zelo živahno. Vsak četrtek so namreč spremenili klub. čitalnico v cirkuško manežo, po kateri je skakalo deset oslov, na njih pa deset nagih krasotic. Za osli in krasoticami so begali člani kluba in tako je šel dirindaj svojo pot, dokler se ni spremenil v orgijo.

Na te očitke je najstarejši član odgovoril sodniku, da so dotične krasotice redne članice kluba, da so vsi člani polnoletni, da klub ni otroški vrtec in zato tudi policiji ni treba igrati vloge skrbne guvernante. Toda sodnik je bil pa drugačnega mnenja. Izjavil je, da so angleški zakoni sicer potrpežljivi in da ni v njih paragrafa, ki bi izrecno prepovedoval podobne jahalne šole. Ker se je pa vest o orgijah raznesla, morajo biti organizatorji kaznovani. In tako so bili obsojeni vsi trije ravnatelji: vsak na mesec dni ječe.

Učiteljski izpiti.

V rimskem naučnem ministrstvu si prišli do sklepa, da morajo drugorodni učitelji napraviti še en izpit, pri katerem morajo dokazati ne samo sposobnost za pouk italijanskega jezika, marveč tudi nekoliko književne kulture.

O odžaganem deblu

razpravljajo po "Goriški Straži". To bi bilo dijaštvo, ki se izgublja potrebnemu narodnemu delovanju ker se ne drži krščanskega prepričanja. Župnik Rejec pa pravi v zadnji "Goriški Straži", da imajo Slovenci v Italiji prav lepo število dijaštva, ki se drži krščanskega prepričanja in življenja, samo skrbeti je treba za to dijaštvo. Člankar trdi, da sta najbolj smotreni napravi za izobraženi podmladek Alojzijevišče in škofijsko dijaško semenišče v Gorici. Spominja pa se pri tem dejstva, da je prihajala blizu pol stoletja iz Werdenberškega semenišča ne le domača duhovščina, ampak tudeželi ali to poslednje je vse dokraja stalo v liberalnem taboru. To pisca boli in zato piše nadalje: "Precej naših dijakov vrši nauke v Sloveniji. Kdor od njih ima dobro voljo, se tam lahko oklene lepo razvite krščanske organizacije ter se reši liberalne poplave"... Liberalni tabor, liberal. poplava! Da ne bo ogrožena krščanska vera in čednost so se nekateri dijaki sami prijavili za duhovne vaje. Rejec pozivlja na materijalno pomoč krščanskemu dijaštvu.

V Gojačah

pri Crnieah je bila prireditev tamošnjega prosvetnega društva. Na vzporedu je bil Nušičev "Navaden človek". Nastopili so tudi zbori sosednjih društev.

Trudni in Nervozni Ljudje Najdejo Novo Veselje v Nuga-Tone.

Je učinkovita in hitra.

Kri mora imeti železo, živci pa žveplo. Nuga-Tone daje železo krvi in žveplo živcem. Ista je znanstven graditelj krvi in živcev. Čudovito je kako hitro Nuga-Tone povrne življenje in moč izčrpanim živcem in mišicam. Napravi rdečo kri, močne in mirne živce in pojača jih moč vztrajnosti. Daje blažilen spanec, dobre tek, dobro prebavo in mnogo navdušenja in ambicije. Če se dobro ne počutite, je vaša dolžnost, da jo poskusite. Vas nič ne stane, ako vam ne stori dobro. Je prijetna vživati in počutili se boste boljši takoj. Če vam je še ni predpisal vaš zdravnik, potem pojdite takoj lekarno in kupite Nuga-Tone. Ne sprejmite nadomestil. Vživajte jo par dni in če se ne počutite boljši in če ne zgledate boljši, nesite ostalo nazaj lekarnarju, ki vam bo povrnil vaš denar. Izdelovatelji Nuga-Tone zahtevajo od vseh lekarnarjev, da jamčijo za isto in povrnejo denar, če niste zadovoljni. Priporočena, jamčena in na prodaj v vseh lekarnah. —Adv t.

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in *vsak posamezni* odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatev se je že začela.

WALTER PREDOVICH

naslednik **BAKULICH PREDOVICH CO.**

216 California Fruit Bldg.,

SACRAMENTO, CALIF.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET

s parnikom

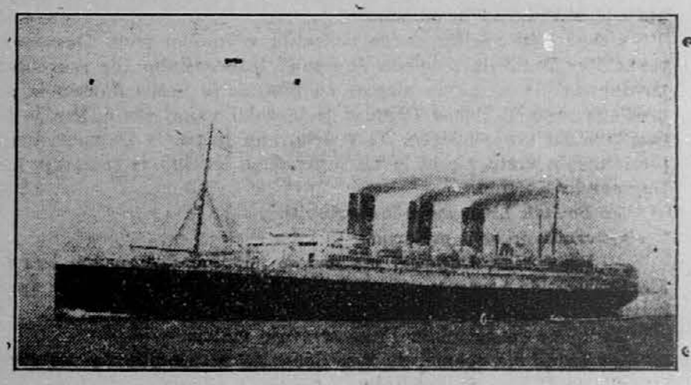

"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA,

dne 11. septembra, t. l.

V to svrho imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zglasi, tem boljšo kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK

Potniški oddelek.

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

26 (Nadaljevanje.)

— Na to hočem misliti, milostljiva gospa, in edino to bo moje merilo.

Gospa Helena mu je ljubeznjivo nudila roko v poljub. Od sestra se je hotel posloviti le s poklonom, a obe sta mu podali roko in on je vrnil pritisk.

To sicer ni odgovarjalo dobremu tonu, a sestri sta občutili to kot izraz njegovih poštenih čustev.

Ralf je hitro odšel.

Ko so se zaprla za njim vrata, je rekla Lota živahno:

— Še dosti bolj prikupen je kot sem mislila.

— Šarmanten mlad človek, — je pripomnila gospa Helena.

Lota je zrla na svojo sestro. Razmišljala je, če naj pove Dagmar, da je propričana, da jo Ralf Jansen ljubi. Kljub svoji običajni odkritosrčnosti pa je sklenila molčati. Dagmar je bila ponosna in nikdo ni mogel vedeti, kako bo čutila glede tega, da je Avstralec zaljubljen vanjo. Če bi slutila, da jo ljubi, bi mu mogoče pokazala nedostopnost, da mu ne daje bodrila. To bi ga najbrž zelo žalilo. Ne, — boljše je bilo, da ji ne reče ničesar o svoji domnevi.

Tudi gospa Lepograjska se je skrbno čuvala črhniti kaj o svoji domnevi. Najprvo je hotela previdno ugotoviti, kako stojita Dagmar in baron Korf ter se omejiti za enkrat na to, da pokaže prednosti Jansen v najbolj svetli luči.

Ralf Jansen je napravil dancs na Dgamar zopet skrajno ugoden utis, a niti izdaleka ni slutila, da je prišel k njim le radi nje. Drugače bi jo mogoče napolnila s strahom njegova pripravljenost, da pomaga. Njeno ubogo srce si je namreč zaman prizadevalo oprostiti se Korfa.

— Pri vsej nesreči, ki nas je zadela, bi bila še sreča, če bi kupil gaspod Jansen naš grad, — je rekla gospa Helena čez nekaj časa. — On naj bi vsaj dovolil ostati, dokler bi ne našli primernega bivališča.

Dagmar je bila vesela, da je govorila njena mati tako mirno in pametno o izgubi gradu. Bala se je, da bo tožila in stokala. Ničesar ni slutila, o upanju, ki je pozvročilo ta mirnost v srcu gospe Helene. — Ne vem, mama, če bi mogli sprejeti kaj takega, — je rekla.

— Gotovo lahko storimo to, Dagmar. On bo smatral za samoposebi umevno, da ostanemo, dokler ne najdemo drugo zavetje. Brez dvoma ima v sebi nekaj viteškega, vsled česar človek popolnoma pozabi na njegov nizki izvor.

— O njegovem viteškem čustvovanju ne dvomim. Ravno radi tega pa ne smemo izkoristiti njegove dobrote.

— Ah, ne bodi tako ozkosrčna, Dagmar. Seveda smemo ostati, dokler ne najdemo kaj drugega. On bo smatral to za tako samoposebmi umljivo kot mi. On se nikakor ne bo preseli semkaj, pač pa ostl na svojem gradu. Če ostane ta hiša prazna li ne, to mu bo v bistvu vseeno.

— Zame pa ne, mama.

— Ti si res čudno bitje, Dagmar. To skrb prepusti le meni. Seveda moramo ugrizniti v kislo jabolko ter obiskati njegovo mater.

— Tega ne moram smatrato za kislo jabolko, mama. Če je gospod Jansen le na polovico tako ljubeznjiva kot njen sin, potem bo dobiček za nas seznatiti se ž njo, čeprav je le ženska iz naroda, — je rekla Dagmar mirno in odločno.

Gospa Lepograjska se je radostila v svojem srcu. Dagmar je ravnokar proglasila gospoda Jansena ljubeznjivim ter razventega povdarjala, da ne najde ničesar na tem, če je gospa Jansen iz priprostega naroda. Ponos Dagmar ji je delal nekaj skrbi, ker je komaj poznala svojo hčerko. Ni vedela, da je ponos Dagmar druge, plemenitejše vrste. Če bi le hitro izvedela, kakšno je razmerje med Dagmar in Korfom.

To bo itak hitro mogoče ugotoviti.

Odvrnila je zelo prijazno:

— Prav imaš, Dagmar, jaz sem se popolnoma napačno izrazila. Menila sem, da nam mora biti dolžnost dvorljivosti lahka, če sprejmemo toliko dvorljivosti od gospoda Jansena.

Tedaj pa je poljubila Dagmar svojo mater.

— Veseli me, mama, da zreš danes tako razumno na vse stvari Gospa Helena je vzdihnila.

— Jaz vendar ne smem dopustiti, da bi me osramotile moje hčerke. Ve obe sta tako pogumni in jaz moram biti tudi. Ljubi Bog nam bo že pomagal.

Vsa presenečena se je ozrla Lota v svojo mater. Presenetila jo je namreč hladnost ženske, ki je drugače stokala nad vsako malenkostjo. Tudi Lota ni slutila, kakšna upanja so delala njeno mater pogumno.

*

Za Ralfa Jansena je bila od sedaj naprej važna le ena stvar, — namreč stremljenje, da v kolikor mogoče zavaruje konteso pred udarci usode. Temu je veljalo vse njegovo mišljenje in stremljenje.

Popoldne se je zopet odpeljal v mesto, k bankirju Volkmanu. Slednji ga je sprejel razveseljen.

— Prosim sedite, gospod Jansen. S čem vam morem postreči?

Ralf je sedel na stol.

— Prišel sem, da govorim z vami glede gradu Lepograjskih.

— Torej se pečate z mislijo nakupa?

— Tudi s to, a šele v drugi vrsti. V prvi vrsti velja danes moj obisk pri vas interesom lepograjskih dam, katerim sem ponudil svojo pomoč pri uravnavi njih zadev. Dame stoje dogodkom nasproti popolnoma brez poměi in noben njih prejšnjih prijateljev se ne briga zanje.

Volkman je kazal majhno zadrego.

— Vaše besede me dirnejo kot očitanje. Pravzaprav bi se moral brigati jaz za dame. V prvi vrsti pa nimam časa za to in drugič ne smem pri ostalih upnikih vzbuditi utisa, suma, da iščem z eventualno pomočjo dobičkov zase. Kot veste spadam tudi jaz med upnike. Na vsak način pa mi je ljubo čuti, da ste vzeli vi stvar v svoje roke. Kar morem storiti, da vas podpiram, bom rad storil.

Oba gospoda sta pričela nato podrobno razpravljati o razmerah Lepograjskih in bankir je predložil pregled zahtev, ki so obremenjale posestvo. Posledica je bila, da ni moglo prinesti posestvo več kot svoto, s katero bi se ravno pokrilo obveznosti.

Ta rezultat je Ralfa zelo malo zadovoljil. To je spoznal Volkman, ki pa je iskal vzrok slabe volje Ralfa na povsem napačni strani.

— Vidim, gospod Jansen, da se vam zdi cena previsoka. Moral bi poskusiti, če bi hotel ta ali oni upnik nekoliko popustiti od svojih zahtev, da bi lahko kupili cenejše.

Ralf se je nasmehnil nekoljko v zadregi.

(Dalje prihodnjič.)

ALBERT — JEAN:

Čast je rešena.

No? je vprašala Nicole Salvoux moža, ki se je ravnokar prikazal pri vratih. — Ali si kaj denarja nalovil?

— Niti beliča, je odgovoril potrti Julien Salvoux.

Mlada žena je stresla z glavo in nadaljevala: "Tvoj prijatelj Charley?"

— Odpotoval!

— Ali pa Hardent, ki si mu napravil že toliko uslug?

— Je popolnoma ob vse, izmozgan do vinarja. Celo vprašal me je, ali mu morem posoditi denar za najmenino...

— In stric Edvard? Ta je bogat! Tvoj edini sorodnik od materine strani in...

— Veš, kaj mi je stric Edvard odgovoril, jo je urno prekinil Julien. Ko semu dopovedal, da se trenutno nahajam v mučnem položaju, je ponjuhal, si pomel roke in izjavil: "Sedemdeset let sem star in okrogel milijonček imam, ki je izposojen na izvrstno hipoteko.

Pa vseeno sedem v avtoomnibus, kadar sem kam namenjen in le v izjemnem slučaju najamem avtotaksi, če me ujame ploha. Zato se mi prav nič ne smili mlada dvojica, ki ima prazne žepe, v garaži pa avtomobil na petnajst HP."

— To-le je dejal stric Edvard, je zastokala Nicole.

— Da, prav to-le je dejal.

— Torej?

— Torej mislim, da ima v bistvu prav, je priznal Julien. Cene gredo kvišku, najini dohodki se pa od dne do dne nižajo. Kmalu bova morala prodati avto.

Nicole je obupana sklenila roki in rekla: "Moj bog, kaj poreko naši znanci?"

— Kar hočejo!... Vsak stori, kakor mu ugaja!... Ali mar misliš, da ga bom jaz z veseljem prodal? Ampak drugega izhoda ni!

— Rekli bodo, da sva na koncu, je nadaljevala Nicole.

— Čisto po pravici!

Mlada gospa je vzdihujoč omahnila na divan. Ne, ne, na vsak način moraš kaj drugega iztuhtati.

Julien si je krepko drgnil sence, kar je pomenilo, da temeljito premišljuje.

— Prav imaš, treba je rešiti čast, je pristavil.

— Ali ti je že kaj padlo v glavo, ga je vprašala Nicole.

On je odločno odgovoril: "Bom že jaz vse sam opravil. Samo nikar se ne čudi ničemur..."

Gospod Salvoux je naslednjega dne ob dveh popoldne sedel v avto. Sivomodro nebo se je živahno bočilo nad pariškimi cestami. Slabotni solnčni žarki so zlatili hišna pročelja. Na črnih kostanjevih vejah se je budilo prvo življenje.

Gospod Salvoux je drčal proti sredini mesta, kjer so ceste najožje, avenije najbolj natrpane in kjer stražniki najbolj pazijo na pormetni red.

Pri operi je nelepa tablica branila dohod v eno tistih ozkih ulic, v katerih se nahaja največ trgovskih lokalov in dragocenih izložb. Gospod Salvoux je zadovoljen naglas črkoval: Tod ni dovoljeno voziti. Nato je odločno krenil tesno prehodno ulico.

Hipoma je žvižg presekal zrak. Vse je drvelo in kričalo za mirno dalje vozečim, neprevidnim šoferjem. V trenutku se je policist na kolesu pojavil ob vozniku in zavpil: "Kaj pa je to? Če požvižgam, se morate ustaviti!"

Gospod Salvoux je okrenil glavo k zastopniku oblasti in hladnokrvno izjavil: "Kaj je meni mar vaše žvižganje!"

Nato je neopazno pritisnil z nogo na pedal, pospešil hitrico, in voz je z nenavadno brzino zdrsnil po ulici.

Na poziv ozmerjanega stražnika je — kakor da bi rastli iz asfalta — prihitelo na lice mesta več policistov. "Tam, tam" je tulil prvi redar. "Modri avto!" Ustavite ga!"

Vsi so žurno skočili za njim. Pešci so se brižno umikali na hodnike.

"Ustavite ga! Ustavite ga!"

Salvoux je malomarno sedel ob volanu in še ojačil tempo. Hipoma ga je kot vrtinčasti vihar neki motociklist in mu s svojim vozilom zaprečil pot. Gospod Salvouxni pomisljal, kako bi se mu izognil. Zavozil je naravnost na hodnik in pri tem podrl štant s časopisi in razbil izložbo neke trgovine s porcelanom.

— Vaš dokumenti! se je drl neki policijski narednik, ki je skočil kar na avto podnožnik, čigar zavita posoda za benzin je že pretakala gorke solze.

— Tu so! je odvrnil Salvoux z izbrano uslužnostjo in potegnil listino iz suknjiča.

Okrog avtomobila se je nabrala množica. Ojačila je še razgrajanje trgovca s porcelanom.

— Hajdi! Naprej, na komisarijat! je ukazal višji stražnik. Gospod Salvooux se je stoično udal. Na komisarijatu je nezgodni šofer preživel tri ure v družbi neke starejše dame, ki je bila v znani veletrgovini izmaknila kos mila, in nekega gentlemana, ki je dišal po alkoholu in se na ulici pohujšljivo obnašal.

V takih okoliščinah ga je našla Nicole, ki je bila prihitela na telefonski poziv, svojega tako ljubljenega moža.

— Moj bog, Julien, kaj ti je bilo padlo v glavo, je vzkliknila.

Gospod Salvoux ji je s tihim nasmehškom odgovoril:

— Ozmerjal sem stražnika, podrl štant s časopisi in se zaletel v neko izložbo!... Vzeli mi bodo vozno dovoljenje!... Kako naj zdaj še obdrživa avto?... Vidiš, na ta način, draga moja, je najina čast rešena!

Kje je rojak LOUIS BRADEL? Poročati mu imam zelo važne stvari. Zadnji njegov naslov je bil Box 184, Westline, Pa Zato prosim rojake, če kateri ve za njegovo bivališče, naj mi to naznani, za kar bom zelo hvaležna, ako pa to sam čita, naj se mi zglasi. — **Mrs. Anna Frenk, 5422 Carnegie Street, Pittsburgh, Pa.**
(3x 4,7,8)

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalega naselniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo **31. julija, 1926** se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naselniški urad ali pa ga dobi v New Yoku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej pише za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem starše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kaki korak, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

ADVERTISE in GLAS NARODA

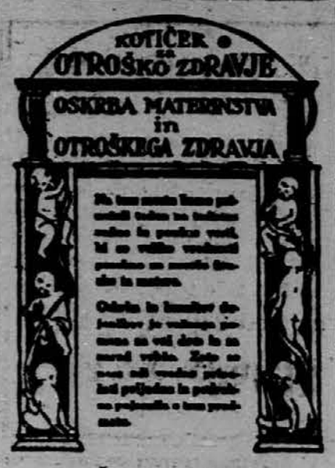

ČLANEK 193.

Doba življenja, ki sledi otroški, je skrajne važnosti, ker se takrat polaga temelj za moštvo ali ženstvo. Med deško dobo ter šolsko starostjo se otroku lahko pomaga položiti temelj za zdravo življenje, telesno in duševno, ali pa se mu onemogoči ta razvoj ter zavleče njegovo rast.

Slaba prehrana igra važno vlogo v zadnje omenjenih slučajih. Neprimerna hrana ni vedno posledica pomanjkanja živil, kajti opaziti jo je tudi med bogatimi. — Otrok se lahko rodi v razkošju, a če mu manjka navadnega kruha, sočivja, svežega zraka, solnčne luči, spanja in telesnih kretenj. Stroj mora imeti premog, če hoče delovati, in istotako mora imeti človeški organizem primerno kurivo, da zadosti svojim nalogam.

potrebna za rast, in med temi je najbolj bistveno mleko. Pomanjkanje mleka povzroča več slabe prehrane kot katerikoli drugi činitelj, ker vsebuje mleko vse elemente, potrebne za rast. Po otroški dobi pa mleka ne nadomestijo, temveč le izpopolnijo druga živila, kajti tako je razredčeno, da bi bilo treba velikanskih množin, če bi hotelo nuditi primerno potrebno hrano. Normalnega otroka je treba naučiti zauživati vseh navadnih jedil. Ne sme se ga straši ti in ne sme se mu dovoliti, da bi zadostil svojim lastnim željam. To dovede v številnih slučajih do slabe prehrane. Potrebe rastočega otroka se povsem razlikujejo od potreb odraslega, ki le vzdržuje svoje telo, medtem ko otroško telo šele razvija sboje stalne kakovosti.

Slaba prehrana vpliva na zobe, nohte, kosti, in minerali, kot naprimer železo, špinače, kalcij in fosfor mleka dajejo življenje in trdnost. Otrok potrebuje petkrat toliko kalcija na dva funta telesne teže kot pa odrasli. Številne so nevarnosti takozvanih mehkih zob, kajti v takih slučajih se zbira gnili materijal med zobovjem, in posledica tega je razpadanje zob. Emajl, ki krije zobe, je razžrt, in gniloba postaja vedno obširnejša. Strupena snov tega propadanja zob pride v sistem, in s tem je nuden tudi prost dostop različnim bacilom bolezni. — Dnevno snaženje prvih zob otroka, je skrajne važnosti, kajti, če se prvih zob ne varuje, ne morejo biti stalni zobje nikdar taki kot bi lahko bili.

Čitajte te članke vsak teden skrbno ter jih ohranite za poznejšo uporabo.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli štv. 62 Hester & Essex Street New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava 'Glas Naroda'.

Kretanje parnikov - Shipping News

7. septembra: Reliance, Cherbourg, Hamburg.

8. septembra: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

9. septembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen: Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.

11. septembra: PARIS, III. SKUPNI IZLET: — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.

15. septembra: Aquitania, Cherbourg.

16. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

18. septembra: Majestic, Cherbourg: Berlin, Cherbourg, Bremen.

21. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg.

22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Arabia Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg Bremen.

23. septembra: Thuringia, Cherbourg, Hamburg.

25. septembra: France, Havre.

28. septembra: Muenchen, Bremen.

29. septembra: Mauretania, Cherbourg: Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.

30. septembra: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

2. oktobra Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.

6. oktobra: Aquitana, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.

7. oktobra: Bremen, Bremen.

9. oktobra: Majestic, Cherbourg.

13. oktobra: Berengaria, Cherbourg; Suffren, Havre; Republic, Cherbourg, Bremen.

14. oktobra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

16. oktobra: France, Havre; Homeric, Cherbourg.

19. oktobra Presidente Wilson, Trst.

20. oktobra: Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.

22. oktobra: La Savole, Havre; Thuringia, Hamburg.

23. oktobra Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.

27. oktobra: Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen; Columbus, Cherbourg, Bremen.

29. oktobra: Deutschland, Hamburg.

30. oktobra: Majestic, Cherbourg; De Grasse, Havre; Luetzow, Bremen.

2. Novembra: Reliance, Cherbourg, Bremen.

3. novembra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

6. novembra: France, Havre; Homeric, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.

9. novembra: Derfflinger, Bremen.

10. novembra: Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.

12. novembra: Cleveland, Hamburg.

13. novembra: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg, Bremen, Bremen.

15. novembra: Suffren, Havre.

17. novembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

19. novembra: Martha Washington, Trst; Westphalia, Hamburg.

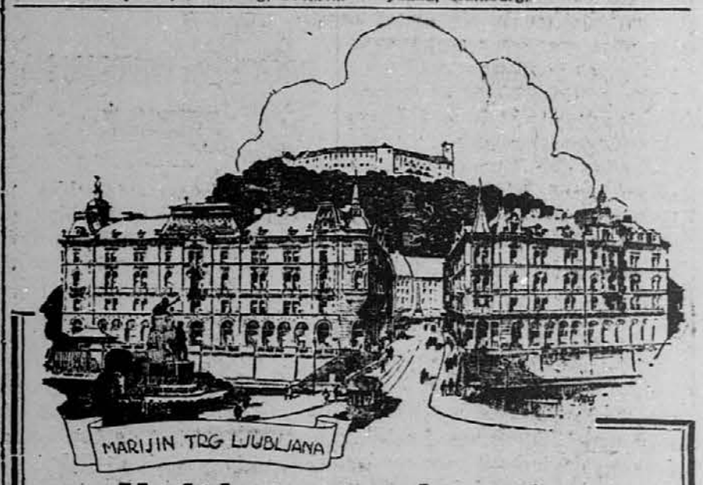

Velik jesenski izlet v JUGOSLAVIJO

Preko Cherbourga — Francija na

BERENGARIA (52,700 ton)

ODPLUJE IZ NEW YORKA

V SREDO, DNE 22. SEPTEMBRA

pod osebnim vodstvom izvedenca g. S. M. Vukovića, člana našega newyorškega urada, ki je popolnoma izvežban v evropskem potovanju. JUGOSLOVANI! Oni, ki nameravajo obiskati staro domovino to jesen, imajo najboljšo priliko, da se pridružijo tej skupini izletnikov ter udobno in brez skrbi potujejo.

Gospod Vuković vas bo spremil do določenega mesta ter opravil vse za vas, da vam bo zajamčil najbolj ugodno potovanje. Takoj se pripravite ter pridružite izletu.

Za nadaljne podrobnosti se obrnite na svojega agenta ali pišite na:

CUNARD LINE
25 Broadway, New York, N. Y.

V IN IZ
JUGOSLAVIJE
PREKO HAMBURGA
RESOLUTE, RELIANCE
ALBERT BALLIN
DEUTSCHLAND
HAMBURG
Naši parniki na tri vijake
CLEVELAND, WESTPHALIA
THURINGIA
EVROPSKA POTOVANJA
POD OSEBNIM VODSTVOM

$198.—
Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ
v modernem 3. razredu.
(Vojni davek posebej.)

TEDENSKA ODPLUTJA
Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na

Hamburg - American Line
United American Lines, Inc.
General Agents
35-39 Broadway, New York

SAMO 6 DNI PREKO
z ogromnimi parniki na olje
PARIS 11. sept., 2. okt.
FRANCE 25. sept. — 16. okt.
Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo voda za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

French Line
19 STATE ST., NEW YORK
ali lokalni agentja.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravništvo.